

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА ДЕВИН ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

**ПРИЛОЖЕНИЕ №3
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА
ОТПАДЪЦИТЕ
НА ОБЩИНА ДЕВИН 2021-2028 Г.**

СЪДЪРЖАНИЕ:

I.	Въведение.....	5
II.	Основни изводи от анализите на състоянието на управление на отпадъците и прогнози за количеството и състава на отпадъците за периода на действие на програмата	11
III.	SWOT анализ	17
IV.	Цели и приоритети.....	20
V.	Подпрограми за постигане на целите с планове за действие към всяка подпрограма	21
	V.1.Програма за предотвратяване на образуването на отпадъци	21
	V.1.1.Подпрограма за предотвратяване на образуването на хранителни отпадъци	31
	V.2. Програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци	38
	V.3. Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради.....	44
	V.4. Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО.....	48
	V.4.1. Подпрограма за управление на опаковките и отпадъците от опаковки .	51
	V.5. Програма за намаляване на количествата и риска от депонираните битови отпадъци и други	54
VI.	Координация с други общински и регионални планове и програми...	56
VII.	Система за наблюдение, контрол и отчитане на изпълнението на общинската/регионалната програма за управление на отпадъците.....	56
VIII.	Приложения.....	58
	Приложение № 1 - Отпадъците, които са извън обхвата на ПУО Девин.....	58
	Приложение № 2 - Анализи на състоянието на управлението на отпадъците,	58
	Приложение № 3 – Прогнози.....	59

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
ДЕВИН ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.
Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“**

СПИСЪК НА ТАБЛИЦИТЕ

Таблица 1. Годишни количества битови отпадъци за периода 2015-2021 г.....	27
Таблица 2. Програма за предотвратяване на образуването на отпадъци.....	29
Таблица 3. Подпрограма за предотвратяване на образуването на хранителни отпадъци	37
Таблица 4. Разделно събрани отпадъци от опаковки в община Devin (тон).....	40
Таблица 5. Програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци.....	42
Таблица 6. Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради	46
Таблица 7. Заложени цели за МРО по години	48
Таблица 8. Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО	50
Таблица 9. Подпрограма за управление на опаковките и отпадъците от опаковки.....	53
Таблица 10. Програма за намаляване на количествата и риска от депонираните битови отпадъци и други.....	55

СПИСЪК НА ФИГУРИТЕ

Фигура 1. Географско положение община Devin.....	9
Фигура 2. Норма на натрупване по вид общини според размера на населените места (2018 г.), кг/жител/г.....	27

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ДЕВИН ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ

БО	Битови отпадъци
ДДС	Данък добавена стойност
ЕЕО	Електрическо и електронно оборудване
ЕС	Европейски съюз
ЗИД	Закон за изменение и допълнение
ЗМДТ	Закон за местните данъци и такси
ЗМСМА	Закон за местното самоуправление и местната администрация
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗУО	Закон за управление на отпадъците
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
ИУЕЕО	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване
ИУМПС	Излезли от употреба моторни превозни средства
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МПС	Моторни превозни средства
МРО	Масово разпространени отпадъци
НН	Норма на натрупване
НПО	Неправителствена организация
НПУО	Национален план за управление на отпадъците
ОПОС	Оперативна програма „Околна среда“
ПУО	Програма за управление на отпадъците
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадъчни води
ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
РИОСВ	Регионална инспекция по околна среда и водите
РДО	Рамкова директива за отпадъците
РСУО	Регионално сдружение за управление на отпадъците
СМР	Строително-монтажни работи
SWOT	Анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите (Strengths, Weaknesses, Opportunities and Threats)

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ДЕВИН ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Програмата за управление на отпадъците 2021-2028 г. на община Девин се явява инструмент за прилагане на законодателството по управление на отпадъците и за постигане на заложените цели на местно ниво с цел постигане на заложените цели на национално ниво и на ниво Европейски съюз.

Ключов елемент при разработване на програмата е съобразяването и прилагането на следния **приоритетен ред (йерархия) при управлението на отпадъците:**

- **предотвратяване на образуването им;**
- **подготовка за повторна употреба;**
- **рециклиране;**
- **друго оползотворяване, например оползотворяване за получаване на енергия;**
- **обезвреждане.**

Като се вземат предвид общите принципи за опазване на околната среда, като предпазни мерки и устойчивост, техническата осъществимост и икономическата приложимост, опазване на ресурсите, както и цялостното въздействие върху околната среда, човешкото здраве, икономиката и обществото.

Разработената програма се основава на следните **основни принципи:**

- **Предотвратяване** – образуването на отпадъци трябва да бъде намалено и избегнато, където това е възможно.
- **Разширена отговорност на производителя и замърсителят плаща** – лицата, които образуват или допринасят за образуването на отпадъци или замърсяват околната среда или сегашните притежатели на отпадъците трябва да покрият пълните разходи за третиране на отпадъците и да ги управляват по начин, който гарантира висока степен на защита на околната среда и човешкото здраве.
- **Превантивност** – потенциалните проблеми с отпадъците трябва да бъдат предвиждани и избягвани на възможно най-ранен етап.
- **Близост и самодостатъчност** – отпадъците трябва да бъдат обезвреждани възможно най-близо до мястото на тяхното образуване, като отпадъците, генерирани в ЕС, трябва да бъдат третирани в рамките на Съюза.
- **Участие на обществеността** – съответните заинтересовани страни и органи, както и широката общественост, имат възможност да участват в разработването на планове за управление на отпадъците и на програмите за предотвратяване на отпадъците и имат достъп до тях след разработването им.

Географски, демографски и социално-икономически характеристики на община Девин

Община Девин е разположена в западната и северозападната част от област Смолян. С площта си от 573,684 km² е 2-рата по големина сред 10-те общините на

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
ДЕВИН ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.
Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“**

областа, което съставлява 17,97% от територията на областта. Административен център е гр. Девин.

Релефът на общината е средно и високо планински и се простира в централната част на Западните Родопи. На територия ѝ попадат участъци от шест орографски единици, съставни части на Западните Родопи.

На изток от дълбоката, каньоновидна долина на река Въча до границата с община Чепеларе, на юг до долината на Широколъшка река и на север до границата с Област Пловдив територията на общината се заема от западните и югозападните части на мощния западнородопски рид Чернатица. По границите с общините Чепеларе и Родопи от юг на север са подредени неговите първенци – върховете Голям Персенк 2094,5 m (най-високата точка на общината), Малък Персенк 2073,9 m, Модър 1991,9 m и др.

Според стандартите на Европейската климатична класификация, Девинският район спада към преходно-континенталната зона. Климатът се определя под влиянието на общата атмосферна циркулация, която за страната е от запад на изток и на средиземноморските циклони.

Характеризира се с по-ниски летни температури и по-обилни валежи. Средните годишни температури се движат от 4 С за най-високите части на района до 10 С за пониските. Най-ниските температури през зимата достигат от -10 С до -15 С, а най-високите през лятото – от 30 С до 33 С. Есента е по-топла от пролетта. Максималните температури настъпват през месеците юли и август, а минималните – през месец февруари.

Годишните валежи варират от 650 мм до 800 мм. За тях е характерно, че се изменя общият им годишен ход, което се изразява в увеличаване на зимните валежи, които по високите места падат по-рано и снеговалежите се задържат до средата на пролетта.

По данни на ПИРО Девин 2021-2028 г. икономиката на общината е базирана на наличните местни природни ресурси. Като най-важни за икономическото развитие на общината се определят наличните минерални извори и експлоатирането им с цел бутилиране на минерална вода и развитие на туризма; големите горски ресурси, чрез които се развиват дърводобива и дървопреработването; наличието на природни дадености – пещери и скални образувания, които са допълнителна предпоставка за туристическо развитие; добрата природогеографска характеристика, която е предпоставка за развитието на селското и рибното стопанство; развитата преработваща промишленост, а също така и хранително-вкусовата промишленост.

Икономиката на община Девин се представлява от 457 фирми през 2020 г., от които 367 са в сектор Услуги.¹ В сектор Промисленост предприятията представляват 13,3% от всички фирми. С най-малък са предприятията в сектор Селско, горско и рибно стопанство – 5,7%.

¹ За част от предприятията, които оперират на територията на общината данните са конфиденциални.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
ДЕВИН ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.
Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“**

Произведената продукция от вторичния сектор е 82,8% от цялата производна продукция в общината. Заетите лица са 52,9% от всички заети в общината.

Населението на община Девин към 31.12.2021 г. е 10 142 жители. Населените места в общината са общо 16. Гъстотата на населението към 2021 г. е 17,7 души/м².

Основание и подход за изработване на ПУО-Девин

Настоящата **Програма за управление на отпадъците на Община Девин за периода 2021-2028 г.** е изготвена на основание чл. 52, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците (*Обн. ДВ бр. 53 от 13 юли 2012 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр. 19 от 5 Март 2021 г.*) и в съответствие със структурата, целите и предвижданията на **Националния план за управление на отпадъците** (*приет с Решение №459/17.06.2021 г. на МС*) и указания за разработване на регионални и общински програми, получени с писмо изх. №48-00-566/21.07.2021 година на МОСВ. Тя се изготвя и във връзка със следните основания:

- изтичане периода на действие на съществуващата Програма за управление на дейностите по отпадъците на територията на община Девин 2017-2020 г.;
- промени в законодателството по управление на отпадъците – приет през м. юли 2021 г. нов, пети Национален план за управление на отпадъците 2021-2028 г., който заедно с отделните програми към него подпомагат централните и местните власти за концентрация на ограничените ресурси към приоритетни за финансиране проекти в сферата на управление на отпадъците от национални и европейски източници на финансиране.

Подходът за разработване на програмата е съобразен и с изискването такъв вид документ да е достъпен за разбиране от страна на неспециалисти и на широката общественост и същевременно да предоставя възможност на тесните специалисти да получат по-подробна информация чрез приложения към основния текст на аналитичната част.

Съдържание на ПУО Девин

Предвид представения подход при разработването и приетият НПУО, ПУО Девин има следната структура и съдържание:

- Основни изводи от анализа на състоянието на управлението на отпадъците;
- SWOT анализ (анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите);
- Цели и подцели;
- План за действие с Програми от мерки за постигане на целите;
- Координация с други планове и програми;
- Система за контрол на изпълнението, оценка на резултатите, отчети актуализация на ПУО-Девин;
- Приложения, в които са представени – Подробните анализи за състоянието на управлението на отпадъците;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
ДЕВИН ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.
Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

Географско покритие

ПУО Девин се отнася за територията на община Девин. Общинската програма е разработена в съответствие със структурата, целите и предвижданията на Националния план за управление на отпадъците 2021-2028 г.

Определените мерки за достигане на целите на ПУО Девин за периода 2021-2028 г. са съобразени с обстоятелството, че Община Девин е член на Регионално сдружение за управление на отпадъците в регион Доспат, в което се включват **общините Доспат, Сатовча, Борино, Девин и Сърница.**

Община Девин се намира в Южен централен регион от ниво 2, област Смолян. Селищната мрежа на община Девин включва 16 населени места с административен център – гр. Девин.

Граници на община Девин:

- на изток – община Чепеларе;
- на югоизток – община Смолян;
- на юг – Гърция;
- на югозапад – община Боримо;
- на северозапад - община Батак и община Брацигово (област Пазарджик);
- на север – община Кричим (област Пловдив);
- на североизток – община Родопи (област Пловдив).

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ДЕВИН ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г. Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

Фигура 1. Географско положение община Девин

Източник: <https://bg.wikipedia.org/>

Времени хоризонт

ПУО на Община Девин е разработена за периода 2021-2028 г. в съответствие с времеви хоризонт, за който е приет Националният план за управление на отпадъците 2021-2028 г. в изпълнение на чл. 52, ал. 3 от Закона за управление на отпадъците.

Отпадъци в обхвата на ПУО-Девин

Програмата за управление на отпадъците на Община Девин обхваща всички дейности, които произтичат като задължение на органите на местното самоуправление и местната администрация и необходимите мерки за изпълнение на задълженията на кмета на общината съгласно Глава втора, раздел III на ЗУО, свързан с управлението на отпадъците, което има за цел да се предотврати или намали вредното им въздействие върху човешкото здраве чрез предотвратяване или намаляване на вредното въздействие от образуването и управлението на отпадъците, както и чрез намаляване на цялостното

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
ДЕВИН ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.
Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“**

въздействие от използването на ресурси и чрез повишаване ефективността на това използване.

В обхвата на програмата са включени следните видове отпадъци съгласно чл. 2, ал. 1 от ЗУО:

- битови отпадъци;
- производствени отпадъци;
- строителни отпадъци;
- опасни отпадъци.

Отпадъците, които са извън обхвата на Програмата, респективно извън обхвата на НПУО, РДО и ЗУО, са представени като **Приложение № 1** към програмата.

Връзка с други национални, областни и общински планове и програми

При разработване на програмата са взети предвид европейското и национално законодателство в областта на управление на отпадъците. ПУО- Девин е съобразена и със следните областни и общински стратегически документи:

- Общинския план за развитие на Община Девин 2014-2020 г.;
- План за интегрирано развитие на Община Девин за 2021-2027 г.;
- Областна стратегия за развитие на Област Смолян за периода 2014-2020 г.;
- Програма за опазване на околната среда на община Девин за периода 2021-2028 г.

ПУО Девин се явява неразделна част от Общинската програма за околна среда, съгласно чл. 52, ал. 2 от Закона за управление на отпадъците и е разработена за период, който съвпада с периода на действие на Националния план за управление на отпадъците 2021-2028 г.

Процес на обществени консултации

В най-ранния етап на разработване бяха осъществени консултации с ключови заинтересовани страни чрез проведено анкетно проучване сред гражданите, заинтересованите страни и бизнеса по въпросите, свързани с опазването на околната среда на територията на общината.

Процесът на обществено обсъждане стартира през април 2022 г. чрез разпространението на *Анкетно проучване на общественото мнение във връзка с разработване на Общинска програма за опазване на околната среда на община Девин за периода 2021-2028 г.* Анкетата беше публикувана в онлайн платформа за електронно попълване, като съобщение за анкетата беше публикувано на официалната интернет страница на община Девин.

С цел информиране и консултиране със заинтересованите лица проектът на програмата беше публикуван за запознаване, мнения и препоръки на интернет страницата на общината.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ДЕВИН ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

Преди приемането ѝ от ОбС – Девин, програмата премина през процедура за извършване на преценка на необходимостта от екологична оценка и оценка на съвместимост съгласно изискванията на ЗООС и Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми. Консултации с обществеността бяха проведени и в рамките на процедурата за екологична оценка на програмата, в съответствие с изискванията на ЗООС. С решение на РИОСВ – Смолян, програмата е съгласувана.

Програмата е приета с Решение №..... на Общински съвет – Девин и с цел осигуряване на обществен достъп и в съответствие с изискванията на чл. 52, ал. 7 от ЗУО след приемането ѝ, програмата е публикувана на интернет страницата на общината.

Програмата е отворен документ и може да бъде актуализирана вследствие настъпили промени в приоритетите на общината, в националното законодателството и/или други фактори със стратегическо или местно значение.

Органи за разработване и одобрение

Програмата е разработена от външни консултанти съвместно с компетентните служители в Община Девин като е взето предвид и мнението на заинтересованите страни, отразено в проведено анкетно проучване на територията на общината.

II. ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗИТЕ НА СЪСТОЯНИЕТО НА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ И ПРОГНОЗИ ЗА КОЛИЧЕСТВОТО И СЪСТАВА НА ОТПАДЪЦИТЕ ЗА ПЕРИОДА НА ДЕЙСТВИЕ НА ПРОГРАМАТА

В този раздел са представени най-важните факти и тенденции, идентифицирани в анализа на съществуващото състояние в сектора на управление на отпадъците, както и произтичащите от тях изводи и препоръки. Изложението в тази глава следва реда на изготвените анализи.

Изводи от Анализ на състоянието относно отпадъците

Битови отпадъци

- Общото количество на образуваните смесени битови отпадъци се повишава постепенно до 2021 г. Най-малко количество отпадъци са събрани през 2016 г. (2 539,36 т.).
- Отпадъците през 2021 г. достигат 3 159,68 т., което е с 18% повече спрямо 2015 г.
- Същата тенденция се проследява и при количествата образувани битови отпадъци на човек от населението;
- През 2018 г. са обзарувани 261 кг/ж/година, а през 2021 г. – 312 кг/ж/година, което е под средната стойност за страната (407 кг/жител/година);
- В сравнителен план община Девин е над средното ниво на образуване на битови отпадъци на жител на година за 2018 г., определено в НПУО 2021-2028 г. за общини с население между 3 000 – 25 000 жители – 346 кг/жител/година;
- Основен източник на битовите отпадъци са домакинствата;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ДЕВИН ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

- Депонирането, като метод за обезвреждане на отпадъците, е с най-голям относителен дял в третирането на битовите отпадъци;
- Организирано сметосъбиране и сметоизвозване има в 13 населени места на територията на община Devin.

Производствени отпадъци

- В периода 2014-2020 г. се наблюдава повишаване количествата образувани производствени отпадъци за територията на община Devin;
- През 2020 г. количеството генерирани опасни отпадъци е 1 280,178 т., а през 2014 г. количеството е било 122,345 т.;
- През 2020 г. най-голям дял са генерирани отпадъци с код 30105 (трици, талаш, изрезки, парчета, дървен материал, плоскости от дървесни частици и фурнири, различни от упоменатите в 03 01 04).

Строителни отпадъци

- За разглеждания период 2014-2020 г. няма ясно изразена тенденция за образуваните количества строителни отпадъци;
- Най-голямо количество строителни отпадъци са отчетени през 2020 г. – 94,180 т.;
- На територията на община Devin няма депо за строителни отпадъци;
- Налично е общо и специфично законодателство, а също така и стратегически план за управление на строителните отпадъци, като са поставени конкретни количествени цели за поетапно достигане до 2020 г. на подготовка за повторна употреба, рециклиране и оползотворяване.

Опасни отпадъци

- За периода 2014-2020 г. няма ясно изразена тенденция при количествата образувани отпадъци;
- През 2020 г. на територията на общината са генерирани опасни отпадъци предимно от почви и камъни, съдържащи опасни вещества.

Утайки от ПСОВ

- На територията на община Devin има четири малки селищни пречиствателни станции за отпадъчни води – ПСОВ с. Селча I и II – 2 бр., ПСОВ с. Триград и ПСОВ с. Грохотно. През 2015 г. са въведени в експлоатация, но не работят ефективно особено тази в с. Грохотно;
- Отпадните води се заустват директно в реките, както и в септични ями.

Изводи от Анализ и оценка на действащото национално законодателство по управление на отпадъците и стратегическите/програмните документи в контекста на правата и задълженията на общините

- Националното законодателство, уреждащо обществените отношения, свързани с управление на отпадъците, е хармонизирано с европейското законодателство, прието до 2017 г.;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ДЕВИН ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

- Националната правна рамка е построена в цялост и като логична конструкция и архитектура, която може да бъде допълвана и променяна съобразно новото европейско законодателство. Приети са законодателни изменения и допълнения в ЗУО за въвеждане в националното законодателство на последните изменения в: Рамковата директива за отпадъците 2008/98/ЕС; Директивата 94/62/ЕС относно опаковките и отпадъците от опаковки; Директива 99/31/ЕС относно депата за отпадъци.

Изводи от Анализ и оценка на прилагането на законодателството по управление на отпадъците на местно ниво

- Има действаща Наредба за управление на отпадъците на територията на община Devin, приета с Решение № 136 от 26.08.2021 г. на Общински съвет – Devin;
- Действащите нормативни актове на територията на община Devin са съобразени с последните промени в Закона за управление на отпадъците и ЗМДТ;
- Сключените договори за изпълнение на задълженията на кмета на общината по чл. 19 от ЗУО са актуални.

Изводи от Анализ на дейността на Регионалното сдружение за управление на отпадъците

- За последния програмен период 2014-2020 г. не са настъпвали промени в състава и ръководството на РСУО-Доспат;
- В изпълнение на приетата ОПУО за периода 2014-2020 г. са предприети действия за осигуряване на необходимата техническа инфраструктура, свързана с намаляване на количествата депонирани отпадъци;
- Община Devin е активен участник в дейността на РСУО.

Изводи от Анализ и оценка на институционалния капацитет, в т.ч. прилагане на контролните функции съгласно националното законодателство и местните нормативни актове

- Нормативните актове (законови и подзаконови) в областта на управлението на отпадъците (в т.ч. изготвяне на план-сметки за такса битови отпадъци; процеси за проектиране и изпълнение на СМР по изграждане на инсталации и съоръжения за третиране на отпадъци; управление на проекти, финансирани със средства от структурните фондове на ЕС и др.) са многобройни и изискващи специфични компетентности на служителите на всяка администрация;
- За подобряване капацитета на общинските служители е необходимо същите да участват в обучителни програми. Отчитайки големите предизвикателства пред местните власти относно целите за рециклиране на битовите отпадъци и за оползотворяване на биоразградимите отпадъци, са необходими целенасочени и практически обучения, особено по прилагане на *Наредба за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградими отпадъци*, за която общините нямат практически опит;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ДЕВИН ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

- Кметът на Община Девин изпълнява в пълен обхват правомощията и отговорностите в сферата на управлението на отпадъците съгласно нормативните актове;
- Служителите към отдел „Устройство на територията, икономика и общинска собственост“ имат делегирани с длъжностни характеристики функции в областта на отпадъците. Задълженията, вменени чрез длъжностните характеристики на служителите от отдела кореспондират с отговорностите/задълженията на кмета на общината по прилагане на законовите разпоредби;
- Квалификацията на всички служители на отдел „Устройство на територията, икономика и общинска собственост“ отговаря на заеманата от тях длъжност;
- Техническият капацитет на Община Девин при изпълнението на нейните функции е на много добро ниво. Служителите на Община Девин са обезпечени с необходимото офис и техническо оборудване (компютри, принтери, скенери, телефони, автомобил) за изпълнение на ежедневната им дейност, в т.ч. контролните им функции;
- Създаден е капацитет и е натрупан значителен опит при подготовка и изпълнение на проекти с финансиране на структурните фондове на ЕС и др. източници, в т.ч. в областта на управлението на отпадъците;
- Необходимо е да бъдат проведени обучения на служителите, на които са възложени дейности по управление на отпадъците, в т.ч. изготвяне и отчитане на план-сметките в контекста на динамично променящото се законодателство;
- Предвид демографската криза в региона – намаляване и застаряване на населението и миграция на младите хора към големите областни центрове – да се предвидят стимули и мотивация за запазване на работното място на служителите в общинската администрация – обучения, възможност за кариерно развитие и адекватно заплащане;
- Да се подобри материално-техническа и информационна обезпеченост на служителите, които са пряко ангажирани с управлението на отпадъците, в т.ч. изготвянето и отчитането на план-сметките, служители, осъществяващи контролна дейност и др.

Изводи от Анализ и информация за замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъците и осъществени мерки за тяхното възстановяване

Община Девин, притежава по Закона за управление на отпадъците: Регистрационен документ № 11-РД-261-01/31.08.2018г. за събиране и транспортиране на отпадъци и Регистрационен документ № 11-РД-260-02/31.08.2018г. за третиране на отпадъци на 2 бр. площадки.

Изводи от Анализ и оценка на въведените схеми за управление на отпадъците на принципа на „Отговорност на производителя“ и „Замърсителят плаща“

- В България, в т.ч. и на територията на община Девин се прилагат успешно няколко основни схеми за управление на отпадъците в съответствие с националното

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ДЕВИН ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

законодателство в т.ч.: отговорност на причинителя и притежателя за образуваните отпадъци при производството на стоки и услуги; разширена отговорност на производителя относно 6 групи масово разпространени отпадъци и схема за отговорност на домакинствата и на другите лица, които генерират подобни на битовите отпадъци;

- Схемата за отговорност на причинителя и притежателя за образуваните отпадъци при производството на стоки и услуги се прилага за производствени отпадъци, вкл. производствени опасни отпадъци, болнични отпадъци, ПСБ/ПСТ, утайки от ПСОВ, отпадъци от строителството и от разрушаване на сгради (с изключение на строителните отпадъци от ремонтни дейности на домакинствата и разрушаване на сгради в малки количества по критерии, определени в ЗУО);
- Схемата за отговорност на домакинствата и на другите лица, които генерират подобни на битовите отпадъци, се прилага за битовите отпадъци от домакинствата (с изключение на 6 групи МРО) и за отпадъци, подобни на битовите, които по своя характер и състав са сравними с отпадъците от домакинствата, но образувани от други източници. Задължени лица са домакинствата и лицата, които образуват битови отпадъци и подобни на битовите отпадъци. Задължените лица заплащат такса битови отпадъци, с приходите от която се финансира функционирането на схемата. Понастоящем размерът на таксата се определя като промил от данъчната оценка/отчетната стойност на имотите на гражданите, фирмите и институциите, което води до неспазване на принципа „замърсителят плаща“. През 2017 г. бе приет ЗИД на ЗМДТ, с който бяха въведени нови основи за определяне на такса за битови отпадъци. След няколко отлагания, към настоящия момент за стартова година на новия механизъм за определяне на такса битови отпадъци е приета 01.01.2022 г.

Изводи от Анализ на инфраструктурата и техническите възможности за третиране на отпадъците

- Функционира депо за неопасни отпадъци към „Регионална система за управление на отпадъците в регион Доспат“;
- Изграден са два вида инсталации за компостиране и инсталация за предварително третиране;
- Регион Доспат разполага със съоръжения в експлоатация, които покриват дейностите по депониране на биоотпадъци;
- Община Devin е добре обезпечена със съдове за смесени битови отпадъци.

Изводи от Анализ на приложените мерки и съществуващи практики по предотвратяване образуването на отпадъците

- Намаляването на използването на продукти за еднократна употреба от пластмаса е широко застъпена практика в България и нейното прилагане трябва да продължи, а обхватът ѝ да се разшири. Особено силен ефект би имало, ако тази мярка се прилага масово в детските градини и училищата;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ДЕВИН ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

- Продажбата на стоки в насипно състояние или в контейнери/буркани/кутии за многократна употреба, напр. стъклени, е добра практика, която може да се организира съвместно, както с търговски вериги, така и с отделни магазини и производители;
- Необходими са действия в посока повишаване капацитета на общинска администрация по отношение на нормативните изисквания, процесите и практиките по предотвратяване образуването на отпадъци;
- Необходимо е повишаване на информираността на населението за ползите от предотвратяване на образуването на отпадъците чрез разпространяване на интересна, полезна и достъпна информация;
- Създаването на партньорства между институциите, бизнеса и научните среди за минимизиране на отпадъците и ресурсна ефективност е добра практика, която е подходящо да се насърчава;
- Предоставяне на компостери за домашно използване на домакинствата в общината.

Изводи от Анализ на икономическите инструменти и стимули в областта на управлението на отпадъците и ефективността от действието им

- Обезпеченията по чл. и рекултивация на депата за отпадъци след изчерпването на техния капацитет.
- Размерът на отчисленията по чл. 64 на 1 тон отпадък нараства с всяка изминала година. Анализът на данните за постъпленията от отчисленията показва доказаната ефективност на този инструмент.
- Такса за битови отпадъци е икономически инструмент, който трябва да материализира прилагането на принципа „замърсителят плаща“ по отношение на домакинствата и фирмите, генериращи битови отпадъци. Понастоящем, обаче, тя се определя като промил върху данъчната/отчетната стойност на имотите и не е обвързана с количеството на генерираните от лицата отпадъци. Анализът и оценката показват, че бизнесът заплаща в пъти повече на 1 тон генериран отпадък спрямо населението т.е. такса-битови отпадъци понастоящем не изпълнява ролята си на икономически инструмент⁶⁰ и отчисленията по чл. 64 от ЗУО са икономически инструменти, насочени към намаляване на количествата на директно депонираните отпадъци и акумулиране на финансови ресурси за закриване т. През 2017 г. със ЗИД на ЗМДТ влизат в сила нови изисквания по отношение определянето на размера на такса-битови отпадъци с цел превръщането на таксата в истински икономически инструмент. Поради липсата на информационна осигуреност и капацитет от страна на общините да въведат новите промени, стартовата дата на новите изисквания беше отлагана няколко пъти. В Държавен вестник, бр. № 14/17.02.2021 г. се обнародваха промени в Закона за местните данъци и такси, съгласно които новите основи за изчисляване на таксата ще се прилагат от началото на втората година след публикуване на

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ДЕВИН ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

резултатите от преброяването на населението и жилищния фонд в Република България през 2021 г.

Изводи от Анализ на финансовите потоци по управление на дейностите с отпадъците

- Разходите за управление на отпадъците имат най-висок дял в общите разходи за опазване на околната среда (като този дял непрекъснато нараства) и изпреварват всички останали сектори на околната среда;
- Основните разходи, които се правят за управление на отпадъците, са сметосъбиране и сметоизвозване;
- Главните източници за финансиране на оперативните разходи за управление на битовите отпадъци са собствените средства и постъпления от такса за битови отпадъци;
- Водещият източник за финансиране на инвестиционните разходи за управление на МРО са собствените средства на организациите по оползотворяване;
- Останалите средства за третиране на битовите отпадъци се осигуряват от целеви средства по линия на държавен бюджет, собствени средства на общината и безвъзмездно финансиране (по линия на ОПОС и ПУДООС, в т.ч. от ДБ);
- ОПОС (ПОС) е водещият източник за финансиране на публична инфраструктура в управлението на битовите отпадъци.

III. SWOT АНАЛИЗ

Главната цел на SWOT-анализа е да се извърши взаимобвързана оценка на вътрешните за дадена организация или регион силни (Strengths) и слаби (Weaknesses) страни, както и на външните за организацията или региона възможности (Opportunities) и заплахи (Threats). Приема се, че вътрешните страни (силните и слабите страни) могат да се контролират от организацията, докато външните фактори (възможности и заплахи) определят състоянието на средата, в която се развива организацията или региона. Резултатите от SWOT-анализа позволяват точно формулиране на приоритетите и целите за развитие на общината, както и периодична оценка на мястото ѝ в рамките на региона. Резултатите от SWOT-анализа позволяват да се планират и реализират конкретни мерки за коригиране на състоянието. Сред елементите на анализа има взаимовръзки, които разкриват потенциала за развитие, а също и такива, които показват ограниченията (лимитиращите фактори) и проблемите, които предстои да бъдат преодолени.

- **Силни страни.** Силните страни са ресурс, умение или друго преимущество, което притежава секторът. Силната страна е отличителна компетенция, която дава сравнително предимство.
- **Слаби страни.** Слабите страни представляват ограниченията или недостигът на ресурси, умения и способности, които сериозно възпрепятстват развитието на сектора.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ДЕВИН ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

- **Възможности.** Възможностите представляват най-благоприятните елементи на външната среда. Това са благоприятни външни фактори, от които секторът се възползва или би могъл да се възползва.
- **Заплахи.** Заплахите са най-неблагоприятните сегменти на външната среда. Те поставят най-големи бариери пред настоящото или бъдещото (желаното) състояние.

Настоящият SWOT – анализ е изготвен след преглед на:

- Законови изисквания на национално ниво в областта на управлението на отпадъците, в т.ч. действащи програми, планове, стратегии, методики и др.;
- Стратегически и планови документи, действащи на местно ниво, в т.ч. отчитане на изпълнението им;
- Съществуващо състояние на изграденост на инфраструктурата на отпадъците;
- Договори за обществени поръчки в областта на управлението на отпадъците, по които Община Devin е страна;
- Решения на Общото събрание за управление на отпадъците за регион Доспат от момента на неговото създаване до момента на изготвяне на Програмата, и тяхното изпълнение;
- Наличие на замърсени с отпадъци площи, в т.ч. нерекултивирани депа/сметища за отпадъци на територията на общината;
- Документи във връзка с приемането и отчитането на план-сметката за такса битови отпадъци, в т.ч. одитни доклади на Сметна палата и др.;
- Структура на Общинска администрация Devin, длъжностни характеристики, вътрешни правила и др.

СИЛНИ СТРАНИ (STRENGTHS)	СЛАБИ СТРАНИ (WEAKNESSES)
<ul style="list-style-type: none"> ○ Общинска нормативна уредба, регламентираща управлението на отпадъците на местно ниво е разработена с изискванията на ЗУО; ○ Участие в Регионално сдружение за управление на отпадъците; ○ Използване на регионално депо за неопасни отпадъци, отговарящо на нормативните изисквания; ○ Изграждат се два вида инсталации за сепариране и компостираща инсталация; ○ Въведена е система за разделно събиране на отпадъци от опаковки; ○ Община Devin е с по-добри стойности от средните за страната по показателя „норма на натрупване на битови отпадъци на жител“.	<ul style="list-style-type: none"> ○ Не всички населени места са обхванати от системата за сметосъбиране и сметопочистване; ○ Малък брой информационни кампании за информиране на обществеността и насочване на вниманието към високите нива в йерархията за управление на отпадъците – предотвратяване образуването и рециклиране на отпадъците; ○ Малките количества отпадъци са предпоставка за по-високи разходи на тон отпадъци и по-ниска заинтересованост и конкуренция от страна на фирмите, предоставящи услуги свързани с управлението на отпадъци;

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
ДЕВИН ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Културата на населението по отношение на разделното събиране не е на високо ниво; ○ Недостатъчен брой на контейнери за разделно събиране на отпадъци; ○ За част от потоците масово разпространени отпадъци не са сключени договори с организации по оползотворяване; ○ Не се прилагат целенасочени стимули, които да допринесат за предотвратяване образуването на отпадъци и рециклиране на отпадъците; ○ Липса на цялостна система за разделно събиране и оползотворяване на биоразградимите отпадъци и домашно компостиране; ○ Липсва мониторингова система, която да отчита удовлетвореността на обществеността от услугите по управление на отпадъците.
ВЪЗМОЖНОСТИ (OPPORTUNITIES)	ЗАПЛАХИ (THREATS)
<ul style="list-style-type: none"> ○ Използване на финансовите инструменти на ЕС за решаване на проблемите, свързани с ефективно управление на отпадъците на местно ниво, развиване на потенциала за ПЧП и др.; ○ Промяна на обществените нагласи в полза на екологосъобразно управление на отпадъците съобразно въведената йерархия; ○ Потенциал за работа в насока справедливо формиране на такса за битови отпадъци – според количеството образувани битови отпадъци, а не според данъчната оценка на имота; ○ Промяна на обществените нагласи в полза на намаляване количеството на образуваните отпадъци и тяхното ефективно управление; ○ Разрастване на пазара на суровини от рециклируеми отпадъци; ○ Нови ефективни технологии, позволяващи рециклиране и оползотворяване на отпадъците; ○ Успешно коопериране с общините в рамките на РСУО Доспат за изграждане 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Недостатъчно познаване на нормативната база в областта на управлението на отпадъците и задълженията, произтичащи от нея от населението – необходимост от популяризирането ѝ сред широката общественост, на достъпен език; ○ Необходимост от засилване на контрола върху третирането на битовите отпадъци и изхвърлянето им на неразрешени места; ○ Недостатъчна информираност на гражданите за нормативните изисквания за управление на дейностите по отпадъците; ○ Заплащането на такса, чийто размер е определен на база, различна от количеството на изхвърлените отпадъци, на практика не създава стимул на населението да изхвърля по-малко количество отпадъци; ○ Слаба покупателна способност на домакинствата и трудност на нискодоходните групи да отделят допълнителни средства за услуги и

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
ДЕВИН ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

на по-ефективни регионални съоръжения за третиране на отпадъци; ○ Развитие и разширения на системите за разделно събиране на МРО; ○ Прилагане на добри практики за намаляване на отпадъците.	дейности, свързани с управление на отпадъците.
--	--

IV. ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ

Изготвеният SWOT анализ е основа за формулирането на стратегическите цели при управлението на отпадъците на територията на община Devin.

Генералната стратегическа цел в сферата на управление на отпадъците е:

Общество и бизнес, които подобряват прилагането на йерархията на управление на отпадъците във всички процеси и нива

Стратегическите цели, гарантиращи постигането на генералната стратегическа цел и съответстващите на тях програми от мерки, са:

ЦЕЛ	ПРОГРАМА
Цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване	Общинска програма за предотвратяване образуването на отпадъци с Подпрограма за предотвратяване на образуването на хранителни отпадъци
Цел 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци	Програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО с Подпрограма за управление на опаковките и отпадъците от опаковки
Цел 3: Намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци и други	Програма за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци и други

В рамките на ОПУО 2021-2028 г. са разработени пет програми, които чрез своите дейности водят до постигане на изпълнението на конкретните програмни цели.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ДЕВИН ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

V. ПОДПРОГРАМИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ С ПЛАНОВЕ ЗА ДЕЙСТВИЕ КЪМ ВСЯКА ПОДПРОГРАМА

V.1.ПРОГРАМА ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ НА ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИ

Цел 1:

Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Управлението на отпадъците трябва да се усъвършенства непрекъснато и да се превърне в устойчиво управление на материалите с цел да се опазва, съхранява и подобрява качеството на околната среда, да се опазва човешкото здраве, да се гарантира разумното и ефективно използване на природните ресурси, да се насърчават принципите на кръговата икономика, и да се намалява зависимостта на ЕС и на държавите членки от вносни ресурси, като по този начин се осигуряват нови икономически възможности и дългосрочна конкурентоспособност. За постигането на този екологичен приоритет Директива (ЕС)2018/851 от 30 май 2018 г. за изменение на Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците отделя специално приоритетно място на политиките по предотвратяване на отпадъците, като насочва вниманието към следните основни аспекти:

- Предотвратяването на отпадъци е най-ефикасният начин за подобряване на ресурсната ефективност и за намаляване на въздействието на отпадъците върху околната среда.
- Насърчаването на устойчивостта при производството и потреблението може да допринесе съществено за предотвратяването на образуването на отпадъци (ПОО).
- Някои суровини са от голямо значение за икономиката на Съюза и снабдяването с тях е свързано с голям риск.

С оглед на сигурността на доставките на тези суровини и в съответствие с инициативата за суровините, установена от Комисията, в нейното съобщение от 4 ноември 2008 г. относно „Инициатива за суровините: посрещане на нашите основни потребности от растеж и работни места в Европа“ и целите и целевите стойности на Европейското партньорство за иновации в областта на суровините, държавите членки следва да предприемат мерки за насърчаване на повторната употреба на продукти, съдържащи значително количество суровини от изключителна важност, с цел предотвратяване на превръщането на тези материали в отпадъци.

Целенасоченото и ефективно планиране на политиките за предотвратяване на отпадъците може да се осъществи чрез разработване на програми за предотвратяване на отпадъците на различни териториални и организационни равнища.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
ДЕВИН ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.
Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“**

В България изискването за разработване на Национална програма за предотвратяване на отпадъците се въведе в Закона за управление на отпадъците, приет през 2012 г., а първата за страната програма се разработи от МОСВ и одобри от МС в края на 2014 г. като част от Националния план за управление на отпадъците 2014-2020 г. В изпълнение на целенасочената държавна политика в областта община Devin разработи и прие първата си Програма за управление на отпадъците на община Devin през 2017 г. Програмата е с период на действие до 2020 г.

Национална програма за предотвратяване образуването на отпадъците за периода 2021-2028 г. е втората за страната програма. В отговор на държавната политика общинската администрация изготвя настоящата втора програма на общинско ниво.

Предвид високия приоритет на предотвратяването на хранителните отпадъци на глобално ниво и изискванията на Директива (ЕС) 2018/851 от 30 май 2018 г. за изменение на Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците, към настоящата програма се разработи отделна подпрограма за предотвратяване на образуването на хранителните отпадъци, която следва стъпките на разработване и философията на настоящата програма за предотвратяване на образуването на отпадъците. Ето защо специфичните предизвикателства и мерки, отнасящи се до предотвратяване на хранителните отпадъци не се разглеждат в настоящата програма.

II. ОПРЕДЕЛЕНИЕ И МЯСТО В ЙЕРАРХИЯТА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕТО НА ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ

Рамковата директива за отпадъците 2008/98/ЕО въвежда йерархия на управлението на отпадъците. Тази последователност определя приоритетния ред на това какво представлява най-добрата възможност за околната среда в законодателството и в политиката относно отпадъците. Спазването на йерархията на управление на отпадъците гарантира най-високо ниво на съответствие с европейските документи за ефективно използване на ресурсите и кръгова икономика, поради което следва да се насърчава по всякакъв начин.

Йерархията задава пет възможни начина за институциите, бизнеса и домакинствата за справяне с отпадъците и дава приоритет на мерките в следната последователност:

- Предотвратяване на образуването на отпадъци;
- Подготовка за повторна употреба;
- Рециклиране;
- Друго оползотворяване, напр. оползотворяване за получаване на енергия;
- Обезвреждане (контролирано депониране, изгаряне без оползотворяване на енергията и др.).

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ДЕВИН ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

При прилагането на посочената по-горе йерархия на отпадъците, държавите членки предприемат мерки за насърчаване на вариантите, които обезпечават най-благоприятните за околната среда резултати като цяло.

Предотвратяването на образуване на отпадъци е определено в Чл. 3, т. 12 от РДО, респективно в §1, т. 28 от ДР на ЗУО, като: „Мерките, взети преди веществото, материалът или продуктът да стане отпадък, с което се намалява:

- Количеството отпадъци, включително чрез повторната употреба на продуктите или удължаването на жизнения им цикъл;
- Вредното въздействие от образуваните отпадъци върху околната среда и човешкото здраве; или
- Съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите“.

Имайки предвид съдържанието, дадено в определението на предотвратяването на отпадъците и високите екологични цели, които се поставят, мотото на предходната и на настоящата програма за предотвратяване на образуването на отпадъците е:

„Най-полезният отпадък е този, който въобще не е възникнал!“

Един от ефективните начини за предотвратяване на отпадъците е „повторна употреба“ на продуктите, за което в РДО е дадено следното определение: „Всяка дейност, посредством която продуктите или компонентите, които не са отпадъци, се използват отново за целта, за която са били предназначени“. Повторната употреба е средство за предотвратяване на отпадъците и не е дейност по третиране, тъй като се осъществява преди продуктът да е изхвърлен/предаден като отпадък. Типични действия за повторна употреба са действията на домакинствата да ремонтират домакински електрически електроуреди, дрехи, обувки, вместо да ги предадат за подготовка за повторна употреба, оползотворяване или в най-лошия случай-да ги изхвърлят с общия битов отпадък за депониране.

Повторната употреба следва да се разграничава от действието „подготовка за повторна употреба“, за което определението е следното „проверка, почистване или ремонт, операции по оползотворяване, посредством които продуктите или компонентите на продукти, които вече са предадени като отпадък/излезли от употреба продукти, се подготвят, така че да могат да бъдат повторно използвани без всякаква друга предварителна обработка“.

Основната разлика между „повторна употреба“ и „подготовка за повторна употреба“ е, че в първия случай материалът или предметът не е станал отпадък, докато в случаите на „подготовка за повторна употреба“, въпросният материал е изхвърлен/предаден като отпадък/непотребен продукт и след това се ремонтира и обработва, за да бъде пуснат на пазара като продукт втора употреба или дарен като такъв. Например, ако домакинство претрапицира мебели, а не ги изхвърли, това е действие по повторна употреба. Ако домакинството изхвърли/предаде същите мебели в център за подготовка за повторна употреба, мебелите се почистват и претрапицират с цел да се

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ДЕВИН ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

продадат/подарят за да се използват отново, това е действие за подготовка за повторна употреба.

Количества отпадъци, преминали действие за подготовка за повторна употреба се отчитат при изчисляване на целите за рециклиране на битовите отпадъци, поставени пред държавите членки, като право да отчитат тези количества за рециклирани има държавата, от която са събрани съответните отпадъци, а не в държавата, в която са преминали операцията „подготовка за повторна употреба“.

III. ОСНОВНИ УЧАСТНИЦИ В ДЕЙНОСТИТЕ ПО ПРЕДОТВРЯВАНЕ НА ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИ

За да бъдат постигнати целите за ПОО, се изисква в най-висока степен участието на всички групи от обществения живот и на всички нива. Основните участници в тези процеси са:

- **Държава**

Държавата чрез законодателната и изпълнителната власт трябва да създаде ефективни предпоставки и регулации за подпомагане на участниците в дейностите по предотвратяване образуването на отпадъци, за да изпълни задължението си, съгласно РДО и ЗУО. За целта държавата може да предвиди в съответните нормативни актове, например, различни данъци и/или такси, които стимулират производства или потребление с по-малко отпадъци, да предвиди програми за финансово подпомагане прилагането на мерки за предотвратяване на отпадъците на всички нива, да въведе административно-регулаторни мерки, с които да се облекчи даряването на продукти, които биха се превърнали в отпадъци и др. Освен това по силата на чл. 49 и чл. 50 от ЗУО държавата трябва да прилага мерки за планиране като изготвя програма за предотвратяване на образуването на отпадъци. Въвеждането на разрешителни и регистрационни режими също е задължение на държавата, което е регламентирано в ЗУО, чрез които мерки могат да се предписват мерки по предотвратяване на отпадъците, когато е приложимо.

- **Общини**

Общините са отговорни за събирането на отпадъците на тяхната територия, като извършват тази дейност самостоятелно или чрез регионални сдружения. По силата на чл. 52 от ЗУО те са длъжни да изготвят програма за управление на отпадъците, чиято структура, цели и предвиждания отговарят на НПУО, включително за ПОО. Общините могат да се възползват активно от различни програми за изпълнението на проекти за ПОО, да организират и координират създаването и функционирането на местна общност, обединена около идеите за „нулеви отпадъци“, под тяхна координация да се осъществяват различни дарителски кампании и дейности, водещи до ПОО. За някои общини е наложително да се повиши човешкият ресурс в дългосрочен план.

Освен екологични, ще имат и икономически ползи от активни дейности по ПОО, тъй като съвременното управление и третиране на отпадъците изисква сериозни

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ДЕВИН ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

финансови ресурси и всеки тон предотвратени битови отпадъци е равностоеен на спестени разходи от бюджета на общината за един тон третиране на битовите отпадъци.

- **Икономически и научни организации**

За предотвратяване на образуването на отпадъци икономическите субекти, подпомагани от научните среди, могат да разработят продукти и производствени процеси, които са екологосъобразни и с ниски нива на отпадъци и да оптимизират съществуващи процеси и продукти. Предлаганите на пазара продукти трябва да бъдат с по-дълъг живот, да са лесни за поправка и да са произведени и търгувани без излишни опаковки. Тоест икономическите субекти, подпомагани от научни организации, могат да предприемат мерки, с които се отказват от производството на неекологосъобразни продукти. Засега този отказ е по-скоро добровolen и продиктуван от маркетингови или други съображения, но той може да стане и задължителен при разработване и влизане в сила на съответни закони, наредби и стандарти, например за екодизайн на продуктите.

- **Неправителствени организации**

Юридически лица с нестопанска цел, които подкрепят идеите за общество, стремящо се към нулеви отпадъци, могат да създадат платформи и доброволни мрежи за всички субекти, които имат желание да допринесат за реализация на тези политики, да осъществяват проекти за информационни и образователни кампании, както на национално, така и на местно ниво; да организират дарителски дейности, водещи до ПОО.

- **Домакинства**

Всеки потребител може да ограничи купуването на стоки, които водят до образуване на много отпадъци и по този начин да принуди производителите да спрат или поне да намалят производството на такива стоки, например стоки, които имат няколко опаковки. Домакинствата могат да удължат живота на редица продукти, които ползват в ежедневието си чрез ремонтирането им. На сегашния етап това означава потребителят да има такова съзнание, че дори да е готов да понесе ограничения в своите „удобства“, да вложи повече усилия и време за намаляване на отпадъците. Освен екологичните ползи, домакинствата могат да имат и икономически ползи чрез спестени разходи за нови продукти.

IV. ЕВРОПЕЙСКИ ДОКУМЕНТИ, АДРЕСИРАЩИ ВЪПРОСИТЕ ЗА ПОО

Европейските стратегически документи от последните години променят философията и подхода към отпадъците, и по-конкретно предлагат преход от целенасочено управление на отпадъците като фактор, увреждащ околната среда, към политика на предотвратяване на тяхното образуване и ефективното им използване като ресурси.

Този подход цели прекъсване на връзката между икономическия растеж и генерирането на отпадъци, вредящи на околната среда и създаващи риск за човешкото

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ДЕВИН ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

здраве. Редица са политическите и законодателни актове, които адресират въпросите с ПОО и водят до намаляване количествата образувани отпадъци, например:

- Намаляване на потреблението на тънки пластмасови торбички за пазаруване

Политиката на ЕС в тази област се въвеждат чрез Директива (ЕС) 2015/720 от 29 април 2015 г. по отношение на намаляване на потреблението на тънки пластмасови торбички за пазаруване.

- Намаляване на потреблението на пластмасови продукти за еднократна употреба

Директива (ЕС) 2019/904 от 5 юни 2019 г. относно намаляването на въздействието на определени пластмасови продукти върху околната среда, насърчава подходите на кръговата икономика, даващи приоритет на устойчивите и нетоксични продукти като се цели преди всичко да се намали количеството на образуваните пластмасови отпадъци и

- Специфични ключови мерки, препоръчани на държавите членки, съгласно Директива(ЕС) 2018/851 от 30 май 2018 г. за изменение на Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците:
  - да насърчават проектирането, производството и използването на продукти, които позволяват ефективно използване на ресурсите и които са трайни и могат да бъдат ремонтирани, повторно употребявани и актуализирани;
  - да набележат продукти, съдържащи суровини с критично значение за ЕС, така че да се предотврати колкото е възможно превръщането на продукти, които съдържат такива суровини в отпадъци или да се рециклират.

V. ОПИСАНИЕ НА СЪЩЕСТВУВАЩИ/ПРИЛОЖЕНИ МЕРКИ ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ НА ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИ И ОЦЕНКА НА ПОЛЗИТЕ ОТ ПРИЛАГАНЕ НА МЕРКИТЕ ЗА ПО

Анализът на изпълнението на Общинската програмата за предотвратяването на образуването на отпадъците 2017-2020 г. показва, че към последната година, за която има налични отчетни данни, редица мерки от плана за действие към програмата са изпълнени, като по-важните от тях са:

- Изпълнени са указанията за разработване на подпрограма за предотвратяване на образуването на отпадъци на територията на община Devin, която е приета на общински съвет;
- Ограничена е продажбата на пластмасови торбички за пазаруване на територията на общината в резултат на прилагане на новата Наредба за определяне на реда и размера за заплащане на продуктова такса за пластмасови торбички за пазаруване, която транспонира Директива (ЕС) 2015/720 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2015 г. за изменение на Директива 94/62/ЕО по отношение на намаляване на потреблението на тънки пластмасови торбички за пазаруване.
- Съществена мярка, водеща до прилагането на политиката за намаляване образуването на отпадъците, е непрекъснато увеличаващата се в отчетния период

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ДЕВИН ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

такса за депониране на битовите отпадъци, която представлява икономически стимул за мерки в разглежданата област.

За периода 2014-2018 г. общото количество на образуваните битови отпадъци в страната намалява от 3 193 хил. тона на 2 862 хил. тона или общото намаление е 331 хил. тона.

Общото количество на образуваните смесени битови отпадъци на територията на община Devin се увеличи постепенно 2020 г. През 2020 г. количеството отпадъци, което е събрано е 3 159,68 т. През 2015 г. количествата отпадъци са били 2 676,974 т., което е ръст от 18%.

Таблица 1. Годишни количества битови отпадъци за периода 2015-2021 г.

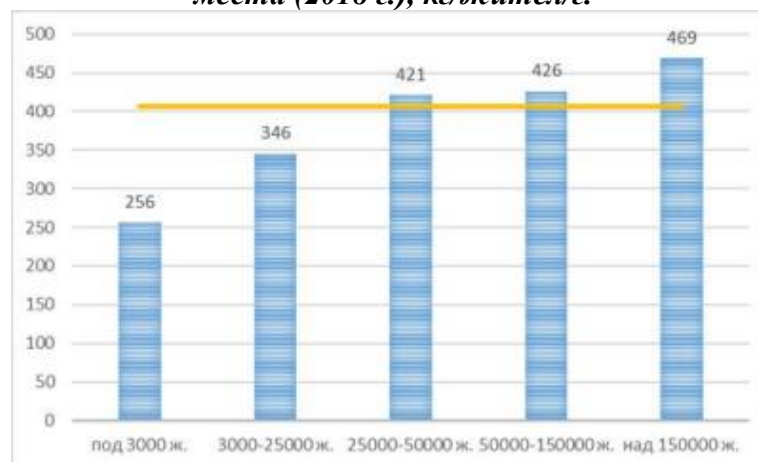
Година	Смесен битов отпадък (тон)
2015	2 676,974
2016	2 539,36
2017	2 650,72
2018	2 849,9
2019	2 613,784
2020	2 907,2
2021	3 159,68

Източник: Община Devin

Важен показател за управление на отпадъците е нормата на натрупване на отпадъците, представена като количеството на образуваните битови отпадъци за година на човек от населението. Нормата на натрупване на битовите отпадъци за 2018 г. в България е 407 кг/жител/година. През 2018 г. нормата на натрупване на битовите отпадъци за територията на община Devin е 261 кг/жител/година, което е над средната стойност за страната.

В сравнителен план община Devin е под средното ниво на образуване на битови отпадъци на жител на година за 2018 г., определено в НПУО 2021-2028 г. за общини с население между 3 000 – 25 000 жители.

Фигура 2. Норма на натрупване по вид общини според размера на населените места (2018 г.), кг/жител/г.

Източник: НПУО 2021-2028

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
ДЕВИН ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.
Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“**

**VI. ЦЕЛИ И МЕРКИ ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА
ОТПАДЪЦИ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

Настоящата Програмата за ПОО си поставя стратегическа и оперативна цели, които имат приемственост с целите на Националната програма за предотвратяване на отпадъците 2014-2020 г. и адресират принципите и препоръките на европейското законодателство в областта на предотвратяване на отпадъците.

По-конкретно целите на настоящата програма са:

Стратегическа цел

Прекъсване на връзката между икономическия растеж и подобряване благосъстоянието на хората, от една страна и от друга страна - нарастването на образуването на отпадъци и свързаното с това вредно влияние върху здравето на хората и околната среда.

Оперативна цел

Намаляване на количеството на образуваните отпадъци и на количествата на вредни вещества, съдържащи се в отпадъците.

Предвижда се целите да бъдат постигнати чрез конкретни мерки/дейности, които са представени в Плана за действие към настоящата програма. За всяка мярка са посочени срок за реализация, стойност и възможни източници на финансиране, очакван резултат от изпълнението на мярката, индикатори за проследяване на напредъка и изпълнението на мярката, отговорни институции (водеща и партньор/и).

Посочените в ОПУО 2021-2028 г. мерки ще бъдат изпълнявани в рамките на утвърденият бюджет на общината съобразен с възможностите на община Devin за съответната година.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
ДЕВИН ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.
Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“**

Таблица 2. Програма за предотвратяване на образуването на отпадъци

№	Дейности (мерки)	Бюджет (хил.лв)	Източник на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции
Стратегическа цел:							
Прекъсване на връзката между икономическия растеж и подобряване благосъстоянието на хората, от една страна и от друга страна - нарастването на образуването на отпадъци и свързаното с това вредно влияние върху здравето на хората и околната среда							
1	Намаляване на отпадъците от хартия и други офис консумативи, чрез изпълнение на националните и секторни програмни документи за „електронно управление“	0,3	„Програма за техническа помощ 2021-2027“	12/2028 г.	Мерките за „електронно управление“ са реализирани в пълен обхват	Изпълнен проект за електронно управление	Община Девин
2	Изготвяне на план за предотвратяване образуването на отпадъците в ежедневието на общинската администрация	0,5	Общински бюджет	12/2022 г.	Създадени предпоставки за прилагане на мерките за ПО на всички нива на администрацията	Изготвен план за предотвратяване образуването на отпадъците	Община Девин
3	Изпълнение на мерки за предотвратяване образуването на отпадъци	8	Общински бюджет, отчисления по чл. 64 от ЗУО, ПОС	01/2022-12/2028 г.г.	Предотвратени битови отпадъци в резултат на изпълнението на мерките	През 2028 г. в стойността на показателя „образувани битови отпадъци на жител от община Девин“ е по-малка от стойността на същия показател през 2020 г	Община Девин, външни изпълнители
4	Изготвяне и прилагане на планове от община Девин за ПОО в общински социални, здравни, образователни и други общински звена и предприятия	1	Общински бюджет, отчисления по чл. 64 от ЗУО	12/2022-12/2027	Предотвратени битови отпадъци от общински звена като пример за останалите организации в общината	Брой разработени планове	Община Девин

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
ДЕВИН ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.
Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“**

№	Дейности (мерки)	Бюджет (хил.лв)	Източник на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции
5	Изпълнение на непрекъснати целенасочени кампании за разясняване и предоставяне на информация за политиките по ПОО	2	ПОС, Общински бюджет, отчисления по чл. 64 от ЗУО	01/2022–12/2028 г.	Гражданите са запознати с ползите от ПОО и възможните действия от страна на домакинствата за прилагане на мерки за ПОО в ежедневието	Брой реализирани кампании на общинско ниво	Община Devin, НПО, медии, външни организации
6	Включване в информационните кампании на организациите за МРО по схемата за разширена отговорност на производителя на въпросите за ПОО	1	В рамките на ежегодните бюджети за информационни и кампании на организациите	Ежегодно до 2028 г	Проведени информационни кампании с включена тематика за ПОО	Брой реализирани информационни кампании с включени темите за ПОО от всяка от организациите за МРО	Община Devin, Организации за МРО
7	Разширяване на участието на НПО, училища, университети, бизнес организации в Европейската седмица за намаляване на отпадъците	2	Общински бюджет, ПУДООС	Ежегодно до 2028 г.	Разширяване познанията на гражданите и на обществото като цяло за ползите от ПОО	Брой организации, участвали в ежегодно в Европейската седмица за намаляване на отпадъците	Община Devin, НПО, бизнес организации
8	Повишаване на осведомеността относно практиките и поведението във връзка с устойчивото потребление, кръговата икономика, мониторинга на отпадъците, както и информационни и разяснителни кампании за заинтересованите страни и населението	2	ПОС	01/2022-12/2028 г.	Населението и бизнеса имат необходимите знания относно кръговата икономика, мониторинга на отпадъците	Брой проекти за територията на общината	Община Devin, юридически лица с нестопанска цел

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ДЕВИН ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

V.1.1. ПОДПРОГРАМА ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ НА ОБРАЗУВАНЕТО НА ХРАНИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ

Цел 1:

Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Програмата за устойчиво развитие до 2030 г., приета от Общото събрание на Организацията на обединените нации на 25 септември 2015 г., поставя цел за намаляване наполовина на хранителните отпадъци на глава от населението в световен мащаб при търговията на дребно и потребителите, както и за намаляване на загубите на храни по веригите на производство и доставки до 2030 г. Тези мерки следва да са насочени към предотвратяването и намаляването на хранителните отпадъци в първичното производство, преработването и промишленото производство, при търговията на дребно и разпространението по друг начин на храни, в ресторантите и заведенията за хранене, както и в домакинствата.

Проучване на ЕК на данни от държавите членки на ЕС показва, че хранителните отпадъци в ЕС-28 възлизат на около 88 млн. тона. Тази оценка е за 2012 г. и включва както годни за консумация храни, така и негодни за консумация части от храните. Това се равнява на 173 кг. хранителни отпадъци образувани на човек в ЕС. Общите количества храни, произведени в ЕС за 2011 г., възлизат на около 865 кг/човек, което означава, че около 20% от общо произведените храни се превръщат в отпадъци.

Предвид поставените цели на глобално ниво и значителното разхищение на храни в европейските страни, в Директива 2018/851 от 2018 г. за изменение на Рамковата директива за отпадъците от 2008 г., се призовава държавите от ЕС да намалят хранителните отпадъци на всеки етап от веригата на доставки на храни, да наблюдават нивата на хранителните отпадъци и да докладват за постигнатия напредък с цел постигане на целта за намаляване на хранителните отпадъци на територията на целия ЕС с 30% до 2025 г. и с 50% до 2030 г. Независимо, че посочените количествени цели не са задължителни, като се вземат предвид екологичните, социалните и икономическите ползи от предотвратяването на хранителните отпадъци, се изисква държавите членки да въведат в своите програми за предотвратяване на отпадъците конкретни мерки за предотвратяване на хранителните отпадъци, включително информационни и образователни кампании, които показват начините за предотвратяване на хранителните отпадъци. Освен това държавите членки трябва да измерват напредъка в намаляването на хранителните отпадъци. За предотвратяване на хранителните отпадъци държавите членки следва да предвидят стимули за събиране на непродадените хранителни продукти на всички етапи от веригата на доставка на храни, както и за тяхното безопасно преразпределяне, включително на благотворителни организации. С цел намаляване на хранителните отпадъци от особено значение е да се повиши информираността на потребителите относно значението на датата на трайност („годно до“ и „най-добър до“).

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
ДЕВИН ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.
Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“**

За да помогне на държавите членки на ЕС в постигането на целите за намаляване наполовина на хранителните отпадъци, с Директива 2018/851 от 2018 г. ЕК се ангажира да:

- разработи обща методология на ЕС за измерване на количеството на хранителните отпадъци и определяне на подходящи показатели;
- създаде платформа с участието на държавите членки и заинтересованите страни с цел да допринесе за постигането на целите за устойчиво развитие по отношение на хранителните отпадъци чрез обмен на най-добри практики и оценка на постигнатия във времето напредък;
- предприеме мерки за разясняване на законодателството на ЕС относно отпадъците, храните и фуражите и за улесняване на даряването на храна, както и на използването на продукти, които вече не се използват за храна;
- проучи начини за подобряване на използването на посочените дати, особено „най-добър до“, върху храните от участниците в хранителната верига и тяхното разбиране от потребителите.

През 2017 г. Комисията подготви Насоки на ЕС за улесняване даряването на храни. В тези насоки са определени ролите и задълженията на участниците при преразпределянето на храни; дейности на организациите за преразпределяне и благотворителност; сортиране на хранителни излишъци за преразпределяне; възможност за проследяване; определяне на основната и юридическата отговорност при възникване на проблеми с безопасността на храните; последици за преразпределянето на хранителни излишъци; изисквания за информация за предварително опаковани храни и пр.

Създадената Платформа на ЕС относно загубите и разхищението на храни разработи и в края на 2019 г. издаде „Препоръки за действие за предотвратяване на разхищението на храни“. Препоръките са ориентирани към бъдещето и включват набор от хоризонтални или „междусекторни“ препоръки, които са общи за различните етапи на веригата на стойността на храните, често включват множество участници и са необходими за постигане на глобалните цели по отношение на загубите и разхищението на храни. Някои от тях са насочени към специфични горещи точки, като разхищение на храни на равнище потребители, което изисква допълнително разглеждане, проучване и целенасочени действия от страна на всички заинтересовани страни. Препоръките са отправени както към публични, така и към частни организации, като предлагат подходящи действия за конкретни участници и, което е важно, призовават за сътрудничество между различните заинтересовани участници. Въпреки че препоръките не са изчерпателен списък на всичко, което може и трябва да се направи, за да се предотвратят загубите и разхищението на храни, те предоставят важна насока за всички участници, включително самите граждани на ЕС.

ЕК създаде и мрежа на Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица (FEAD) за обмен на опит и добри практики между заинтересованите страни по

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ДЕВИН ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

линия на FEAD. Това е форум, в който партньорските организации могат да споделят своя опит с дарените храни: <https://ec.europa.eu/feadnetwork>.

С цел измерване на напредъка по намаляване на хранителните отпадъци и улесняване обмена на добри практики в рамките на Съюза (както между държавите членки, така и между стопанските субекти в областта на храните), ЕК установи обща методика за такова измерване (делегирано Решение (ЕС) 2019/1597 на Комисията от 2019 г. за установяване на обща методика и минимални изисквания за качество за еднаквото измерване на количествата хранителни отпадъци), както и формат за докладване на данни за хранителните отпадъци и за представяне на доклада за проверка на качеството (Решение за изпълнение (ЕС) 2019/2000 на Комисията от 2019 г. за установяване на формат за докладване на данни за хранителните отпадъци и за представяне на доклада за проверка на качеството в съответствие с Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета). Въз основа на тази методика докладването на данните за равнищата на хранителните отпадъци трябва да се осъществява от всяка държава членка на годишна основа.

ЕК има задача до края на 2023 г. да проучва данните за разхищаването на храни, предоставяни от държавите членки в съответствие с приетата единна методика, с цел да прецени дали е удачно да се определи цел за намаляване на хранителните отпадъци, която да бъде постигната до 2030 г. и се очаква ЕК да предостави на Европейския парламент и на Съвета доклад, придружен, ако е целесъобразно, от законодателно предложение.

II. СИТУАЦИЯТА В БЪЛГАРИЯ

Политиката на страната по отношение на хранителните отпадъци е отразена в следните стратегически и нормативни документи:

- Национален план за управление на отпадъците 2021-2028 г. , който включва мерки както за третиране на хранителни отпадъци, така и мерки за предотвратяване на тяхното образуване, напр. мярка към общинските администрации за включване в общинските програми по управление на отпадъците на конкретни мерки за предотвратяване на образуването на отпадъци (в т.ч. и хранителни отпадъци);
- Национален стратегически план за поетапно намаляване на количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране 2010-2020 г., който предвижда мерки, насочени към намаляване на депонираните биоразградими, в т.ч. хранителни отпадъци и конкретно за предотвратяване образуването на хранителни отпадъци, като например домашното компостиране;
- Закон за храните. Глава четвърта „Хранително банкиране“ от закона определя дейностите по хранителното банкиране, изискванията към производители и търговци на храни към начина на маркиране на храни, предназначени за даряване, както и изисквания за наличие на система за отчетност на операторите на хранителни банки.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
ДЕВИН ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.
Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“**

Законът за управление на отпадъците не включва определение за „хранителни отпадъци“, а хранителните отпадъци са включени в определението за „биоотпадъци“.

Съгласно това определение хранителните отпадъци обхващат: „хранителни и кухненски отпадъци от домакинствата, ресторантите, заведенията за обществено хранене и търговските обекти, както и подобни отпадъци от предприятията на хранително-вкусовата промишленост.“ Директива ЕС 2018/851 дава следното определение: „хранителни отпадъци“ са всички храни, които са се превърнали в отпадъци“ и препраща към определението за „храни“ в чл. 2 от Регламент (ЕО) №178/2002 на Европейския парламент и на Съвета:

„По смисъла на настоящия регламент „храни“ (или „хранителни продукти“) означава всяко вещество или продукт, независимо дали е преработен или не, частично преработен или непреработен, който е предназначен за или основателно се очаква да бъде приеман от хора. Понятието „храни“ включва напитки, дъвки и всякакви вещества, включително вода, които са умишлено вложени в храните по време на тяхното производство, приготвяне или обработка. То включва водата след точката на съответствие, съгласно определението в чл. 6 от Директива 98/83/ЕО и без да се засягат изискванията на Директиви 80/778/ЕИО и 98/83/ЕО. Понятието „храни“ не включва:

- фуражи;
- живи животни, освен ако не са подготвени за пускане на пазара за консумация от човека;
- растения преди прибиране на реколтата;
- медицински продукти по смисъла на Директиви 65/65/ЕИО (21) и 92/73/ЕИО (22) на Съвета;
- козметични средства по смисъла на Директива 76/768/ЕИО на Съвета (23);
- тютюн и тютюневи изделия по смисъла на Директива 89/622/ЕИО на Съвета (24);
- наркотични или психотропни вещества по смисъла на Единната конвенция на Обединените нации за наркотичните вещества от 1961 г. и Конвенцията на Обединените нации за психотропните вещества от 1971 г.;
- остатъчни вещества и замърсители.“

В България (както и в останалите държави членки) все още не са налични прецизни данни относно генерирането на хранителни отпадъци по сектори, съгласно общоевропейската методика, приета през 2019 г. Въпреки това на основата на данни от ИАОС и предвид Наредба №2 за класификация на отпадъците са направени оценки за количествата на хранителните отпадъци на територията на България, съответно и в община Devin.

Общото количество на хранителните отпадъци в страната през 2018 г. възлиза на близо 500 хил. тона, от които близо 57% са хранителните отпадъци с битов характер.

Следва да се отбележи, че в количествата на последните не са включени потенциалните количества на хранителни отпадъци, които може да се предположи се

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ДЕВИН ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

съдържат в „ситна фракция<4см“ (която се отчита в Националната методология за морфологичен анализ на битовите отпадъци).

Основният сектор, генериращ хранителни отпадъци на територията на общината, са битовите отпадъци. Според анализа на морфологичния състав на генерираните битови отпадъци, общото количество на хранителните отпадъци за територията на община Devin за 2019 г. възлиза на 269,1 т/год. Намалването на количествата хранителни отпадъци е необходимо по всички източници на образуване и най-вече хранителните отпадъци с битов характер и от преработка и производство на храни.

III. ЕВРОПЕЙСКИ РАЗПОРЕДБИ В ПОДКРЕПА НА ДАРЯВАНЕТО НА ХРАНИ

- Разпоредби относно данък добавена стойност (ДДС)

На 7 декември 2012 г. Комитетът по ДДС на ЕС постигна съгласие относно насоки за гарантиране на еднаквото прилагане на Директивата за ДДС в държавите членки на ЕС. Насоките дават конкретни указания относно прилагането на чл. 16 и 74 по отношение на даряването на храни:

„Комитетът по ДДС единодушно приема, че даряването на храни на нуждаещите се, извършено безвъзмездно от данъчнозадължено лице, се счита за възмездна доставка на стоки в съответствие с чл. 16, първа алинея от Директивата за ДДС освен в случаите, когато дарението отговаря на определените от държавата членка условия, за да се счита за подарък с малка стойност по смисъла на чл. 16, втора алинея от Директивата за ДДС.

Комитетът по ДДС единодушно приема, че в случаите, когато такова дарение трябва да се третира като възмездна доставка на стоки, данъчната основа е покупната цена на дарените стоки (или сходните стоки, или при липса на покупна цена – себестойността), коригирана в съответствие със състоянието на тези стоки към момента на даряването, както е предвидено в чл. 74 от Директивата за ДДС.“

- Фонд за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица и дарения на храни (FEAD)

Храната, която се разпределя от партньорските организации, може да бъде закупена със средства на FEAD, но може също така да бъде дарена. Оперативна програма на FEAD може да предвижда финансиране за дарения на храни, при които храната се дарява на партньорска организация и се разпределя безвъзмездно на най-нуждаещите се лица. Разходите на партньорските организации за събирането на дарената от дарителя храна и за нейното транспортиране, съхраняване и разпределяне на най-нуждаещите се лица може да бъдат покрити със средства от FEAD. По този начин FEAD може да допринесе за намаляване на хранителните отпадъци. FEAD може да подкрепя и дейности за повишаване на осведомеността, които партньорските организации извършват сред потенциалните дарители.

- Обща организация на пазарите на селскостопански продукти

Мерките за предотвратяване и управление на кризи в рамките на общата организация на пазарите на селскостопански продукти (ООП) предлагат на

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ДЕВИН ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

организациите на производителите възможността да изтеглят от пазара определени количества плодове и зеленчуци. Предвид факта, че производството на плодове и зеленчуци е подложено на значителни колебания и че продуктите са сезонни и много бързо развалящи се, режимите за изтегляне от пазара улесняват управлението на пазарния излишък, който може да възникне. Финансова подкрепа, изцяло за сметка на бюджета на ЕС, се предоставя, ако изтеглените от пазара плодове и зеленчуци биват предназначени за безвъзмездно разпределяне на продукти посредством благотворителни организации (в рамките на 5 % от обема на търгуваната продукция за всяка ОП).

- Срок на годност („използвай преди“) и минимална трайност („най-добър до“)

Определянето на датите за срок на годност („използвай преди“) и минимална трайност („най-добър до“) е отговорност на производителите на храни. С изключение на яйцата за консумация, законодателството на ЕС не определя начините, по които се определя отбелязването на датите (т.е. избора на срока на годност („използвай преди“) и на минимална трайност („най-добър до“) или срока на съхранение на продукта). Докато консумацията на храни след изтичането на срока на годност може да породи опасения, свързани с безопасността, след изтичането на срока на минимална трайност („най-добър до“) храните все още са безопасни за консумация, при условие че са спазени инструкциите за съхранение и опаковката не е повредена. По отношение на срока на минимална трайност („най-добър до“) производителите гарантират качеството на храните (например хрупкавост, цвят, вкус...) и съответствието с обявеното върху етикета (например хранителни претенции относно нивото на витамин С в дадена храна) до изтичането на срока на минимална трайност.

IV. ЦЕЛИ И МЕРКИ ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ХРАНИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 г.

Настоящата Подпрограма за предотвратяване образуването на хранителните отпадъци си поставя стратегическа и оперативна цел, съвместими с целите на Националната програма за предотвратяване на образуването на отпадъци 2021-2028 г. и адресира принципите и препоръките на европейското законодателство в областта на предотвратяване на хранителните отпадъци. По-конкретно целите на настоящата програма са:

Стратегическа цел

Прекъсване на връзката между икономическия растеж и подобряване благосъстоянието на хората, от една страна и от друга страна - нарастването на образуването на хранителните отпадъци и свързаното с това вредно влияние върху здравето на хората и околната среда.

Оперативна цел

Намаляване на количеството на образуваните хранителни отпадъци

Предвижда се целите да бъдат постигнати чрез конкретни мерки/дейности, които са представени в Плана за действие към настоящата програма.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
ДЕВИН ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.
Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“**

Таблица 3. Подпрограма за предотвратяване на образуването на хранителни отпадъци

№	Дейности (мерки)	Бюджет (хил.лв)	Източник на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции
Стратегическа цел: Прекъсване на връзката между икономическия растеж и подобряване благосъстоянието на хората, от една страна и от друга страна - нарастването на образуването на отпадъци и свързаното с това вредно влияние върху здравето на хората и околната среда							
1	Изпълнение на мерките за ПО на хранителните отпадъци от общината	2	Общински бюджет	Ежегодно до 2028 г.	Предотвратени хранителни отпадъци в резултат на изпълнението на мерките	Брой изпълнени мерки за ПО на хранителните отпадъци	Община Devin, партньори
2	Изготвяне и прилагане на планове за ПО на хранителни отпадъци в общински социални, здравни, образователни и други общински звена и предприятия, общински пазари и др. където се образуват хранителни отпадъци	0,3	Общински бюджет	12/2022 г. за изготвянето; 12/2028 г. за прилагането	Предотвратени хранителни отпадъци от общински звена като пример за останалите организации в общините	Брой изпълнени мерки за ПО на хранителните отпадъци	Община Devin, партньори
3	Изпълнение на демонстрационни проекти за предотвратяване на хранителните отпадъци	6	InvestEU	01/2022-12/2026 г.	Изпълнени проекти за предотвратяване на хранителни отпадъци от бита, ресторантьорство и туризъм, и реализирани и разпространени добри практики	Брой проекти за територията на общината	Община Devin, юридически лица със стопанска цел

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ДЕВИН ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

Цел 2:

Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци

Постигането на Цел 2 ще се осъществи чрез три програми:

- Програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци;
- Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради;
- Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО.

V.2. ПРОГРАМА ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА ПОДГОТОВКА ЗА ПОВТОРНА УПОТРЕБА И ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ НА БИТОВИТЕ ОТПАДЪЦИ

Целите за рециклиране на битовите отпадъци, които страната си е поставила да постигне поетапно до 2035 г., са както следва:

- до 1 януари 2020 - най-малко 50 на сто от общото им тегло;
- до 1 януари 2025 - най-малко 55 на сто от общото им тегло;
- до 1 януари 2030 - най-малко 60 на сто от общото им тегло;
- до 1 януари 2035 - най-малко 65 на сто от общото им тегло.

Важна предпоставка за постигане на целите за намаляване количествата на депонираните отпадъци и увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци са и част от действията, предприети през последните години в това направление, а именно:

- ясно определена отговорност на общините за управление на битовите отпадъци, включително поставените цели за рециклиране;
- определянето на задължителни количествени цели за подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи най-малко хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло;
- въведеното законово изискване към административните, стопанските, образователните, търговските и други подобни обекти, които генерират битови отпадъци, да събират разделно отпадъците от хартия и картон, пластмаса, стъкло и метал и да сключват договори за предаването им на оторизирани за такава дейност фирми и организации;
- въвеждането на икономически инструменти, стимулиращи общините да подобрят показателите за рециклиране и оползотворяване на битовите отпадъци (отчисления за депониране на всеки тон битови отпадъци), като тези от тях, които изпълняват посочените цели за рециклиране на битовите отпадъци се освобождават от 50% от дължимите отчисления за депониране;
- друг икономически стимул по отношение на осигуряване от общините на площадки за предаване на разделно събрани отпадъци от гражданите и фирми е освобождаването на общините от допълнително заплащане с 15% завишение на

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ДЕВИН ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

дължимите отчисления за депониране, за общини, които не изпълнят задължението си за осигуряване на посочената инфраструктура;

- нормативно осигурената възможност общините да използват натрупаните суми от заплатените от тях отчисления за депониране за финансиране на инвестиционни разходи за рециклиране и друго оползотворяване на битовите отпадъци;
- вече функционират инсталации за отделяне на полезните компоненти от битовите отпадъци като резултат от изграждането им посредством публично-частно партньорство между организациите по оползотворяване за отпадъци от опаковки, както и финансово подпомагане чрез ПУДООС, на някои от тях.

„Регионална система за управление на отпадъците в регион Доспат“ включва:

- Депо за неопасни отпадъци с обща площ 38,434 дка и общ капацитет 196 515 т.;
- Регионалното депо се намира на около 2,4 км. от центъра на с. Барутин, в местност „Долно ливаде“ – „Шахтата“ в землището на с. Барутин (община Доспат). Представлява котлован от открита кариера на бившия рудник „Изгрев“ от находище Доспат;
- На депото се извършва обезвреждане на неопасни отпадъци от населените места в общините Доспат, Сатовча, Борино, Девин и Сърница;
- Депо за неопасни отпадъци – 1 клетка;
- Инфраструктура на площадката: вътрешни пътища, административно-битова сграда, КПП, кантар, дезинфекционен трап, водоплътна изгребна яма за битово-фекалните води, ретензионен басейн, в който се събира инфилтратата и система за връщането му в тялото на депото, каломаслоуловител, водопроводни и електрически мрежи;
- Смесено събраните битови отпадъци от петте общини се транспортират до депото със сметосъбираща техника, претеглят се на електронна везна и постъпват за обезвреждане;
- Депонирането на отпадъци се осъществява по утвърдена технология, определена с План за експлоатация на депото, обхващащ подготвителни работи, последователност на изграждане на отпадъчното тяло по работни площадки, организация на работа, техническа обезпеченост и др. Технологичния процес на обезвреждане, представлява насипване, разстилане с булдозер и уплътняване с компактор на разрешените за депониране неопасни отпадъци на пластове, след което върху всеки пласт отпадък се разстила изолиращ слой земни маси. след запълване на първия работен хоризонт, е започнато строителството на вертикални газоотвеждащи кладенци, които са част от газоотвеждащата система на депото;
- Има разработен работен проект за обект: „Реконструкция и модернизация на регионално депо за неопасни отпадъци на общините Доспат, Девин, Борино и Сатовча“. За него е изготвен доклад за съответствие и издадено разрешително за строеж. Предвижда се надграждане на депото във височина с армиран насип,

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ДЕВИН ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

направа на ново ДПУ върху складирания отпадък, състоящо се от бентонитова хидроизолация и дренажен композит, изграждането на нов резервоар за инфилтрат и оборудване на водомерния възел със самопишещо устройство;

- В съответствие с изискванията на чл. 117, ал. 2 и чл. 125, т. 1 от ЗООС, с Решение №328-Н1-ИО-А0/2019 г. от 18.12.2019 г. на изпълнителния директор на Изпълнителна агенция по околна среда е издадено ново комплексно разрешително на „Регионално депо за неопасни отпадъци на общините Доспат, Сатовча, Борино, Девин и Сърница“, състоящо се от 1 клетка. С новото разрешително е увеличен капацитета на инсталацията от 147 000 т. на 196 515 т. и среднодневният капацитет 6 т./24 часа на 31 т./24 часа.

В следващата таблица са описани количествата разделно събрани отпадъци от опаковки на територията на община Девин.

Таблица 4. Разделно събрани отпадъци от опаковки в община Девин (тон)

Вид на опаковката/Година	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
150101 Хартия и картон	0,980	2,060	5,834	5,179	3,995	6,731	0,773
150102 Пластмаса	1,040	2,729	12,734	22,750	11,420	8,326	0,276
150105 Композитни/ многослойни опаковки			11,980				
150107 Стъкло	4,070	67,040	7,485	7,190	4,230	5,720	3,340

Източник: Община Девин

Осъществено е изграждането на два вида инсталации – инсталация за компостиране и инсталация за предварително третиране. И двете инсталации ще обслужват населението от всички пет общини в РСУО-Доспат.

Изградените инсталации, целят намаляване на количествата депонирани битови отпадъци чрез осигуряване на допълнителен капацитет за предварително третиране на смесено събрани битови отпадъци и за разделно събиране и рециклиране чрез компостиране на зелени и/или биоразградими отпадъци.

В гр. Девин е изградена система за разделно събиране на отпадъци от хартия и картон, пластмаса и стъкло, образувани от бита, търговски и административни сгради. Системата се обслужва от ОП БКС-Девин и се финансира изцяло с общински средства. Разположени са 110 бр. цветни контейнери по уличната мрежа, които се обслужват три пъти седмично. Сортирането и балирането на отпадъците също се извършва самостоятелно от ОП БКС – ДЕВИН.

РСУО-Доспат е включено в индикативните списъци по Приложения № 8 и 9 към НПУО 2021-2028 за:

- Изграждане на инсталации за третиране на биоразградими отпадъци във връзка със задълженията за разделно събиране на хранителни отпадъци;
- Изграждане на депа за битови отпадъци, допълнителни клетки и довеждаща инфраструктура.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
ДЕВИН ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.
Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“**

Съгласно тези индикативни списъци на територията на община Devin не са предвидени нови съоръжения.

Приемането и прилагането на Национален стратегически план за поетапно намаляване на количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране 2010-2020 г., изигра съществена роля за прилагане на нов подход към биоразградимите отпадъци, увеличаване на количествата на рециклираните биоразградими отпадъци чрез създаване и постепенно разширяване на системите за разделно събиране и изграждане на инфраструктура за рециклиране на зелени, а в последните години - и за рециклиране на хранителни отпадъци, които до приемането на Плана почти изцяло се депонираха. Планът анализира и адресира и мерки за намаляване на депонирането на други потоци биоразградими отпадъци – основно хартия и картон, като количествата депонирани отпадъци от този вид също се намалиха чрез развитие на системите за разделно събиране и инфраструктурата за рециклиране и особено на отпадъците от опаковки от хартия и картон.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
ДЕВИН ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.
Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“**

Таблица 5. Програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци

№	Дейности (мерки)	Бюджет (хил.лв)	Източник на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции
Стратегическа цел: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци							
1	Създаване на център за подготовка за повторна употреба и поправка и/или друг начин за предотвратяване на отпадъците	50	ПОС	01/2022-12/2025 г.	Създаден център за подготовка за повторна употреба и поправка	Приключил проект	Община Devin, партньори
2	Изграждане на инсталации за третиране на биоразградими отпадъци	8 000	ПОС	2026 г.	Изградена инсталация за третиране на биоразградими отпадъци	Приключил проект	РСУО Доспат
3	Разработване на модел за оптимизиране на процеса на управление на битовите отпадъци от община Devin	20	ПОС	01/2022-12/2025 г.	Разработен и тестван модел за оптимизиране на процеса на управление на битовите отпадъци	Намаляване на дела на битовите отпадъци в РД	Община Devin, партньори
4	Широко информиране на населението за точните местонахождения на площадките за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци, вид и количество на отпадъците, които да се оставят на тези площадки и др.	1	Общински бюджет, отчисления по чл. 64 от ЗУО	01/2022-12/2026 г.	Обществеността е информирана относно местонахождението на площадките за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци и вида и количествата на отпадъците, които могат да бъдат предавани	Публикувана информация	Община Devin
5	Провеждане на информационни кампании за разделно събиране, подготовка за повторна употреба и рециклиране на	5	Общински бюджет, ПОС	01/2022-12/2028 г.	Гражданите и фирмите са информирани за реда, начина и ползите от разделното събиране и	Брой проведени кампании	Община Devin, партньори

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
ДЕВИН ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.
Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

№	Дейности (мерки)	Бюджет (хил.лв)	Източник на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции
	битовите отпадъци като ресурси в съответствие с мерките, предвидени в общинската програма за управление на отпадъците				оползотворяване на битовите отпадъци		
6	Ежегодно провеждане на две кампании за разделно събиране на отпадъци от стара хартия и други материали (в края и в началото на учебната година)	5	Общински бюджет, отчисления по чл. 64 от ЗУО	Ежегодно до 2028 г.	Допълнителни количества разделно събрани отпадъци	Брой проведени кампании	Община Devin, партньори
7	Осигуряване на необходимото техническо оборудване за общинска администрация, с което служителите, отговарящи за отпадъците, да извършват проверки	1	Общински бюджет	Ежегодно до 2028 г.	Повишена ефективност и възможност за извършване на планови и извънпланови проверки	Брой предоставено оборудване	Община Devin
8	Изготвяне на морфологичен анализ на отпадъците в община Devin	10	ПУДООС		Актуален анализ на отпадъците	Изготвен морфологичен анализ на отпадъците	Община Devin

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
ДЕВИН ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.
Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“**

**V.3. ПРОГРАМА ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ И
ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА СТРОИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ И ОТПАДЪЦИ ОТ
РАЗРУШАВАНЕ НА СГРАДИ**

Строителните отпадъци и отпадъците от разрушаване на сгради се характеризират с висок потенциал за рециклиране и повторна употреба, като някои от техните компоненти имат висока ресурсна стойност. Правилното управление на строителните отпадъци и отпадъците от разрушаване на сгради допринася за постигането на устойчивост и подобряване качеството на живот. Поради тази причина отпадъците от строителство и разрушаване са определени като ключов аспект в пакета за кръгова икономика, представен от ЕК през 2015 г. Според РДО до 2020 г. подготовката за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на материали от неопасни отпадъци от строителство и разрушаване следва да се увеличи най-малко до 70% от общото им тегло, като се изключват незамърсени почви, земни и скални маси от изкопи в естествено състояние. Целите не са променени с приетата Директива (ЕС) 2018/851 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 г. за изменение на Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците.

В националното законодателство заложената крайна цел за рециклиране и друго оползотворяване на материали от неопасни отпадъци от строителство и разрушаване до 1. януари 2020 г. от най-малко 70 на сто от общото тегло на отпадъците също не е променяна и се запазва и за периода на НПУО 2021-2028 г.

Важна предпоставка за постигане на целите са част от действията, предприети за постигане на тези цели до момента, а именно одобрените нормативни разпоредби в ЗУО и в Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влягане на рециклирани строителни материали от 2017 г.

В тях са разграничени ясно отговорностите на общинските, регионалните и централните институции, като са поставени следните ключови изисквания:

- Възложителят на инвестиционен проект е отговорен за изпълнението на целите за рециклиране на строителните отпадъци.
- Възложителят е длъжен да разработи План за управление на строителните отпадъци като задължителна част от строителната документация за инвестиционния проект за издаване на разрешение за строеж и се одобрява заедно с целия проект. Изпълнението на Плана за управление на строителните отпадъци осигурява проследимост на количествата на отпадъците от момента на тяхното образуване до предаването им за оползотворяване или крайно обезвреждане.

Въвеждането на този механизъм улеснява осъществяването на контрол от страна на компетентните органи за изпълнение на изискванията на Наредбата, както превантивно – на етап издаване на разрешение за строеж, така и последващо – при контрол на изпълнението на строителните дейности и в процедурата на въвеждане в експлоатация на обекта.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ДЕВИН ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

- Възложителите на инвестиционни проекти, финансирани с публични средства, са отговорни за влагане в строежите на определен процент материали от рециклирани строителни отпадъци или материално оползотворяване в обратни насипи.
- Възложителите на СМР и/или премахването на строежи извън предходната точка осигуряват селективното разделяне и материално оползотворяване на определени видове отпадъци в минимални количества.

На територията на община Devin няма депо за строителни отпадъци. Една част от отпадъците се депонират на регионалните депа за неопасни отпадъци, а другите се оползотворяват.

За периода 2014-2020 г. няма ясно изразена тенденция за образуваните количества строителни отпадъци. Най-голямо количество са регистрирани през 2020 г. (94,180 т.), а най-малко количество строителни отпадъци са отчетени през 2018 г. – 1,702 т.

Програмата за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради съдържа както инвестиционни мерки, така и „меки“ мерки.

Посочените в ОПУО 2021-2028 г. мерки ще бъдат изпълнявани в рамките на приетия общински бюджет за съответната година.

Меките мерки са основно насочени към успешното прилагане на практика на нормативната уредба, както и към повишаване на информираността и капацитета в разглежданата област.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
ДЕВИН ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.
Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“**

Таблица 6. Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради

№	Дейности (мерки)	Бюджет (хил.лв)	Източник на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции
Стратегическа цел: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци							
1	Разделно събиране и рециклиране на строителни отпадъци, вкл. в индустриални зони при доказана необходимост	20	InvestEU; Общински бюджет	01/2023- 12/2028	Намален риск за околната среда и човешкото здраве от вредното въздействие на тези групи отпадъци	Приключил проект	Община Devin, партньори
2	Прилагане на контрол за изпълнение изискванията на ЗУО относно строителните отпадъци и Наредбата за строителните отпадъци	5	Общински бюджет	Постоянен	Проверки относно спазване на изискванията за строителни отпадъци; брой извършени проверки	Спазване на нормативните изисквания	Община Devin
3	Включване в тръжните документи за строителство на сгради на изискването за влагане в строежите на рециклирани строителни материали	0	-	Постоянен	2021-2023 г. – 2%; 2024-2028 г. – 2,5%	2028 г. – 2,5%	Община Devin, изпълнители на обществени поръчки
4	Включване в тръжните документи за строителство на пътища на изискването за влагане в строежите на рециклирани строителни материали	0	-	Постоянен	2021-2023 г. – 8%; 2024-2028 г. – 10%	2028 г. – 10%	Община Devin, изпълнители на обществени поръчки
5	Включване в тръжните документи за рехабилитация, основен ремонт и реконструкция на пътища на	0	-	Постоянен	2021-2023 г. – 2%; 2024-2028 г. – 3%	2028 г. – 3%	Община Devin, изпълнители на обществени поръчки

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
ДЕВИН ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.
Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

№	Дейности (мерки)	Бюджет (хил.лв)	Източник на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции
	изискването за влагане в строежите на рециклирани строителни материали						
6	Включване в тържните документи за строителство, реконструкция и основен ремонт на други строежи от техническата инфраструктура на изискването за влагане в строежите на рециклирани строителни материали	0	-	Постоянен	2021-2023 г. – 5%; 2024-2028 г. – 8%	2028 г. – 8%	Община Devin, изпълнители на обществени поръчки
7	Включване в тържните документи за строителство на изискването за оползотворяване на строителни отпадъци в обратни насипи	0	-	Постоянен	2021-2022 г. – 8% 2023-2024 г. – 9% 2025 г. – 10% 2026-2028 г. – 11%	2028 г. – 11%	Община Devin, изпълнители на обществени поръчки
8	Изграждане на площадка за строителни отпадъци	430	Общински бюджет, Държавен бюджет, Фондове на ЕС	Постоянен	Предотвратяване изхвърлянето на строителни отпадъци на нерегламетирани места	Изградена 1 бр. площадка за строителни отпадъци	Община Devin, изпълнители на обществени поръчки

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
ДЕВИН ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

**V.4. ПРОГРАМА ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ И
ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА МРО**

Съгласно ЗУО „Масово разпространени отпадъци“ са отпадъци, които се образуват след употреба на продукти от многобройни източници на територията на цялата страна и поради своите характеристики изискват специално управление. Съгласно националното законодателство са поставени годишни количествени цели за рециклиране и оползотворяване на шест групи масово разпространени отпадъци:

- Отпадъци от опаковки;
- ИУМПС;
- ИУЕЕО;
- Отпадъчни масла и нефтопродукти;
- Отпадъци от гуми;
- Отпадъци от батерии и акумулатори.

Целите за рециклиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки, ИУМПС, ИУЕЕО и от батерии и акумулатори са заложи на общоевропейско ниво, а в България са поставени и се изпълняват национални количествени цели и за отпадъци от гуми и за отпадъчни масла и нефтопродукти. Целите за оползотворяване и рециклиране на шестте групи МРО на територията на цялата страна се изпълняват успешно чрез въведените схеми за разширена отговорност на производителя. Поставени са изисквания за ясно определяне на ролите на отделните заинтересовани страни, ефективността на разходите, определянето на вноските, които производителите заплащат, изисквания за прозрачност, както и системи за отчитане и ефективен контрол на дейността на схемите.

Таблица 7. Заложени цели за МРО по години

Група МРО	Цели
Отпадъци от опаковки	До 2025 г.: <ul style="list-style-type: none"> ○ 65% от теглото на образуваните отпадъци от опаковки се рециклира, в т.ч. Пластмаси: 50% ○ Дърво: 25% ○ Черни метали: 70% ○ Алуминий: 50% ○ Стъкло: 70% ○ Хартия и картон: 75% До 2030 г.: <ul style="list-style-type: none"> ○ 70% от теглото на образуваните отпадъци от опаковки се рециклират, в т.ч.: ○ Пластмаси: 55% ○ Дърво: 30% ○ Черни метали: 80% ○ Алуминий: 60% ○ Стъкло: 75% ○ Хартия и картон: 85%
ИУМПС	Ежегодно: ниво на повторна употреба и оползотворяване, не по-ниско от 95% от теглото на всяко ИУМПС

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
ДЕВИН ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

Група МРО	Цели
	Ежегодно: ниво на повторна употреба и рециклиране, не по-ниско от 85% от теглото на всяко ИУМПС
ИУЕЕО	Ежегодно: разделно е събрано мин. 65% от средното тегло на пуснатото на пазара ЕЕО през предходните три години
Отпадъци от отработени масла	Ежегодно: мин. 40% от количеството масла, пуснати на пазара през съответната година
Отпадъци от гуми	Ежегодно: не по-малко от 50% от количеството гуми, пуснати на пазара на РБ през текущата година се регенерират и/или рециклират
Отпадъци от портативни батерии и акумулатори (ПБА)	Ежегодно: разделно са събрани мин. 45% от пуснатите на пазара ПБА с изключение на ПБА, които са били пуснати на пазара, но са изнесени или изпратени от територията на страната
Отпадъци от индустриални батерии и акумулатори	Ежегодно: разделно са събрани мин. 25% от пуснатите на пазара индустриални батерии и акумулатори
Отпадъци от автомобилни батерии и акумулатори	Ежегодно са събрани разделно 100% от пуснатите на пазара автомобилни батерии и акумулатори

Източник: Подзаконовни актове към Закона за управление на отпадъците

Програмата за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО включва основно „меки“ мерки, които имат административно-регулаторен и информационно-образователен характер. Предвидени са мерки за повишаване на административния капацитет.

Посочените в ОПУО 2021-2028 г. мерки ще бъдат изпълнявани в рамките на възможностите на общинския бюджет за съответната година.

В Плана за действие към настоящата програма не са включени специфични мерки и дейности за подобряване на системите и достигане на целите относно рециклиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки, тъй като те са включени в Плана за действие към Подпрограмата за управление на опаковките и отпадъците от опаковки.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
ДЕВИН ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.
Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

Таблица 8. Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО

№	Дейности (мерки)	Бюджет (хил.лв)	Източник на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции
Стратегическа цел: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци							
1	Изпълнение на информационни кампании за обществеността от ООп на МРО от одобрените им програми	0	-	Постоянен	ООп изпълняват одобрените им програми, вкл. в частта за информиране на обществеността	Брой проведени кампании	Община Devin, ООп
2	Разширяване на системата за разделно събиране на отпадъците	0	-	2023 г.	Въведена и функционираща система за разделно събиране на отпадъците	Брой въведени системи за разделно събиране на отпадъците	Община Devin

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
ДЕВИН ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.
Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“**

V.4.1. Подпрограма за управление на опаковките и отпадъците от опаковки

Необходимостта от разработването на настоящата подпрограма към Програмата за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО произтича от следните основни причини:

- Нормативно изискване – съгласно чл. 52, ал. 4 във връзка с чл. 49, ал. 4, т. 13 от ЗУО, Общинската програма се разработва в съответствие със структурата, целите и предвижданията на Националния план за управление на отпадъците, с Националният план за управление на отпадъците трябва да съдържа отделна глава за управлението на опаковките и отпадъците от опаковки, включваща и мерки за предотвратяване и повторна употреба.
- За разлика от останалите МРО, в управлението на отпадъците от опаковки общините имат значително по-активно участие и задължения като една от основните заинтересовани страни, което изисква много по-добра координация между всички участници в процеса на управление на отпадъците от опаковки.

В гр. Devin е изградена система за разделно събиране на отпадъци от хартия и картон, пластмаса и стъкло, образувани от бита, търговски и административни сгради. Системата се обслужва от ОП БКС-Devin и се финансира изцяло с общински средства. Разположени са 110 бр. цветни контейнери по уличната мрежа, които се обслужват три пъти седмично.

Настоящата подпрограма си поставя задачата да идентифицира ключовите тенденции по отношение на количествата на опаковките, на генерираните отпадъци от опаковки, от потреблението на опакованите стоки и нивото на рециклиране, и да набележи основни мерки и действия, които да подпомогнат предотвратяването на образуването на тези отпадъци, повторната употреба и постигането на заложените количествени цели пред страната за разделно събиране, рециклиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки и за влагане на рециклирани материали в някои видове опаковки.

Количествените цели, които страната ни си поставя по отношение на рециклирането и оползотворяването на отпадъците от опаковки през следващите години, са посочени в Програмата за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО. В допълнение към тези цели наскоро приетото европейско законодателство от пакета „Кръгова икономика“ поставя по-специални изисквания към едни от най-широко разпространените пластмасови опаковки, а именно пластмасовите бутилки за напитки за еднократна употреба. По-конкретно се поставя изискването всяка държава членка да гарантира, че:

- от 2025 г. някои бутилки за напитки трябва да съдържат най-малко 25% рециклирана пластмаса, а от 2030 г. – най-малко 30%.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
ДЕВИН ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.
Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“**

- държавите членки да осигурят разделното събиране с цел рециклиране на пластмасови бутилки за еднократна употреба до 3 литра на ниво най-малко 77% до 2025 г. и до 2029 г. – 90%.

Посочените в ОПУО 2021-2028 г. мерки ще бъдат изпълнявани в рамките на възможностите на общинския бюджет за съответната година.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
ДЕВИН ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.
Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

Таблица 9. Подпрограма за управление на опаковките и отпадъците от опаковки

№	Дейности (мерки)	Бюджет (хил.лв)	Източник на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции
Стратегическа цел: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци							
1	Поемане на доброволни ангажименти от бизнеса за прилагане на практики за предотвратяване генерирането на отпадъци от опаковки от стоки, които предлагат на пазара.	0	-	Постоянен	Предотвратени количества отпадъци от опаковки	Изпълнени мерки за предотвратяване на отпадъци от опаковки от бизнеса	Община Devin, Бизнес организации (търговски обекти и др.)

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
ДЕВИН ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.
Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

Цел 3:

Намаляване на количествата и на риска от депонирани битови отпадъци и други

V.5. ПРОГРАМА ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА И РИСКА ОТ ДЕПОНИРАНИТЕ БИТОВИ ОТПАДЪЦИ И ДРУГИ

Програмата за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци и други включва мерки за достигане на Цел 3:

Намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци и други от ОПУО 2020-2028 г.

Предвидените мерки са както инвестиционни, така и „меки“ мерки.

„Меките“ мерки са насочени към реализация на публични, бизнес и научни проекти за разработване/внедряване на различни иновативни методи за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци. Предвидени са мерки за повишаване на капацитета на публичната администрация по отношение трансграничния превоз на отпадъци и др.

Посочените в ОПУО 2021-2028 г. мерки ще бъдат изпълнявани в рамките на възможностите на общинския бюджет за съответната година.

В резултат на изпълнението на програмата за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци се очаква до 2040 г. количеството на депонираните битови отпадъци да се намали до 10% или по-малко от общото количество образувани битови отпадъци. По-конкретно:

- ще бъдат разработени иновативни продукти и технологии, чрез които се подобрява йерархията на управление на отпадъците;
- ще бъдат изготвени практически решения за проблемите с най-широко генерираните производствени опасни отпадъци.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
ДЕВИН ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.
Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

Таблица 10. Програма за намаляване на количествата и риска от депонираните битови отпадъци и други

№	Дейности (мерки)	Бюджет (хил.лв)	Източник на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции
Стратегическа цел:							
Намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци и други							
1	Изпълнение на проект за устойчиво управление на излезлите от употреба препарати за растителна защита, временно съхранявани в общински складове.	20	Бюджет на МОСВ	01/2022-12/2028 г.	Отпадъците от препарати за растителна защита, които се съхраняват временно в общински складове, са изнесени за обезвреждане в оторизирани съоръжения извън страната	Освободен склад за съхранения	Община Devin, МОСВ

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ДЕВИН ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

VI. КООРДИНАЦИЯ С ДРУГИ ОБЩИНСКИ И РЕГИОНАЛНИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ

За ефективното използване на процеса на стратегическото планиране в публичния сектор, в т.ч. и на общинско ниво, съществено значение има връзката между отделните стратегически документи. Това обвързване допринася за проследяване съвместимостта на целите в отделните програмни документи, както и за недопускане на противоречия между тях. В съответствие със ЗМСМА общинският съвет определя политиката за развитие на общината във връзка с осъществяването на дейностите, свързани с общинското имущество и предприятия, общинските финанси, данъци и такси, устройството и развитието на територията, опазването на околната среда и устойчивото ползване на природните ресурси, образованието, здравеопазването, културата, социалните и комуналните дейности и т.н. Той одобрява стратегии, програми и планове за развитие на местните общности, които отразяват националните и европейски политики.

Общинската програма за управление на отпадъците е елемент от цялостната система за планиране на развитието на общината, региона и страната.

Програмата за управление на отпадъците на Община Девин трябва да бъде в синхрон с предвижданията на националните програмни документи като:

- Национален план за управление на отпадъците за периода 2021–2028 г.;
- Национален стратегически план за поетапно намаляване количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране;
- Национален стратегически план за управление на отпадъците от строителство и разрушаване на територията на Република България;
- Трети национален план за изменение на климата.

Общинската програма за управление на отпадъците е в координация и с основните местни и регионални стратегически планове и програми:

- Интегрирана териториална стратегия за развитие на Южен централен регион от ниво 2;
- План за интегрирано развитие на община Девин за периода 2021–2027 г.;
- Програмата за опазване на околната среда на община Девин за 2021-2028 г.

VII. СИСТЕМА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ, КОНТРОЛ И ОТЧИТАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩИНСКАТА/РЕГИОНАЛНАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

Прилагане на система за наблюдение, отчет и оценка на Националния план за управление на отпадъците е предвидено като изискване в ЗУО. Съгласно чл. 49, ал. 4, т. 20 от Закона за управление на отпадъците, НПУО следва да съдържа система за отчет и контрол на изпълнението, а съгласно т. 21 – система за оценка на резултатите и за

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ДЕВИН ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

актуализация на плана. Тъй като Закона за управление на отпадъците изисква общинските програми за управление на отпадъците да се разработват в съответствие със структурата на НПУО, такава система трябва да бъде разработвана и включена и в общинската програма за управление на отпадъците. В допълнение, чл. 52 от ЗУО поставя рамкови изисквания към разработването на програми за управление на отпадъците от общините. Поставени са следните най-общи изисквания по отношение на наблюдението, отчета и контрола:

- програмата се актуализира при промяна във фактическите и/или нормативните условия;
- кметът на общината информира ежегодно в срок до 31 март общинския съвет за изпълнението на програмата през предходната календарна година.

Орган за контрол по изпълнение на програмата за управление на отпадъците на Община Devin е Общински съвет – Devin. Кметът на общината информира ежегодно общинския съвет за изпълнението на програмата през предходната календарна година. Отчетът се представя в срок до 31 март и се публикува на интернет страницата на общината. Копие от отчета се изпраща на РИОСВ – Смолян.

Целта на отчета за изпълнение на програмата през предходната календарна година е да се проследи напредъка при изпълнението и да се идентифицират необходимите промени или адаптиране на програмата за текущата година.

Отчетът се изготвя на достъпен език и стил и е целесъобразно да включва графики, фигури, таблици, които да илюстрират напредъка по изпълнение на мерките и целите. Това е необходимо за по-добро разбиране на съдържанието от страна на неспециалисти в областта на отпадъците – както общински съветници, така и широката общественост.

Целесъобразно е годишният отчет за изпълнение на Програмата за управление на отпадъците на Община Devin да се изготвя в следния формат:

- Въведение;
- Общи условия за изпълнение и промени в социално-икономическите условия в общината;
- Действия, предприети от общината за осигуряване на ефективност и ефикасност при изпълнението;
- Създадени механизми за събиране, обработка и анализ на данни;
- Преглед на проблемите, възникнали в процеса на изпълнение на програмата през съответната година, и предприетите мерки за преодоляването им;
- Резултати от извършени оценки и тематични допитвания към края на съответната година;
- Напредък по изпълнение на целите и мерките в Програмата;
- Заключение;
- Приложения.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ДЕВИН ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

Наблюдението на общинската програма за управление на отпадъците на Община Девин може да се определи като процес на системно събиране и анализ на информация относно хода на изпълнение на включените в програмата мерки. В приетата програма за управление на отпадъците за всяка мярка или група от мерки в отделните подпрограми са посочени очаквани резултати от изпълнението, както и индикатори за текущо изпълнение и целеви индикатори. В допълнение към изпълнението на текущите и целевите индикатори, за всяка мярка се наблюдава и спазването на предвидения график и степента на изразходване на ресурсите.

Кметът на община Девин организира наблюдението на изпълнението на общинската програма за управление на отпадъците. Той трябва да определи звено в структурата на общинската администрация, което ще отговаря за събиране и обобщаване на информацията за изпълнение на включените в програмата мерки, както и за изготвяне на годишния отчет за изпълнение на програмата. Такива функции са възложени на специализираната общинска администрация, която отговаря за управление на дейностите с отпадъците. Ясно трябва да са определени и отговорностите на другите вътрешните звена и на външните за администрацията структури, които ще предоставят информация, както и обхватът на данните и периодичността, с която това ще се извършва. Това става чрез вътрешни правила за дейностите по събиране и съхраняване на информация, свързана с подготовката и изпълнението на програмата. Като административен подход е възможно кметът на общината да издаде заповед, в която подробно да са описани отговорностите на всички структурни звена в общината за набиране на съответната информация със съответните срокове, както и за обобщаването ѝ и подготовката на годишния отчет пред общинския съвет за изпълнението на общинската програма за управление на отпадъците.

VIII. ПРИЛОЖЕНИЯ

ПРИЛОЖЕНИЕ № 1 - Отпадъците, които са извън обхвата на ПУО Девин

ПРИЛОЖЕНИЕ № 2 - Анализи на състоянието на управлението на отпадъците,

в т.ч.:

- Анализ на състоянието относно отпадъците;
- Анализ и оценка на действащото национално законодателство по управление на отпадъците и стратегическите/програмните документи в контекста на правата и задълженията на общините;
- Анализ и оценка на прилагането на законодателството по управление на отпадъците на местно ниво;
- Анализ на дейността на Регионалното сдружение за управление на отпадъците;
- Анализ и оценка на институционалния капацитет, в т.ч. прилагане на контролните функции съгласно националното законодателство и местните нормативни актове;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ДЕВИН ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

- Анализ и информация за замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъците и осъществени мерки за тяхното възстановяване;
- Анализ и оценка на въведените схеми за управление на отпадъците на принципа на „Отговорност на производителя“ и „Замърсителят плаща“;
- Анализ на инфраструктурата и техническите възможности за третиране на отпадъците;
- Анализ на приложените мерки и съществуващи практики по предотвратяване образуването на отпадъците;
- Анализ на икономическите инструменти и стимули в областта на управлението на отпадъците и ефективността от действието им;
- Анализ на финансовите потоци по управление на дейностите с отпадъците.

ПРИЛОЖЕНИЕ № 3 – Прогнози